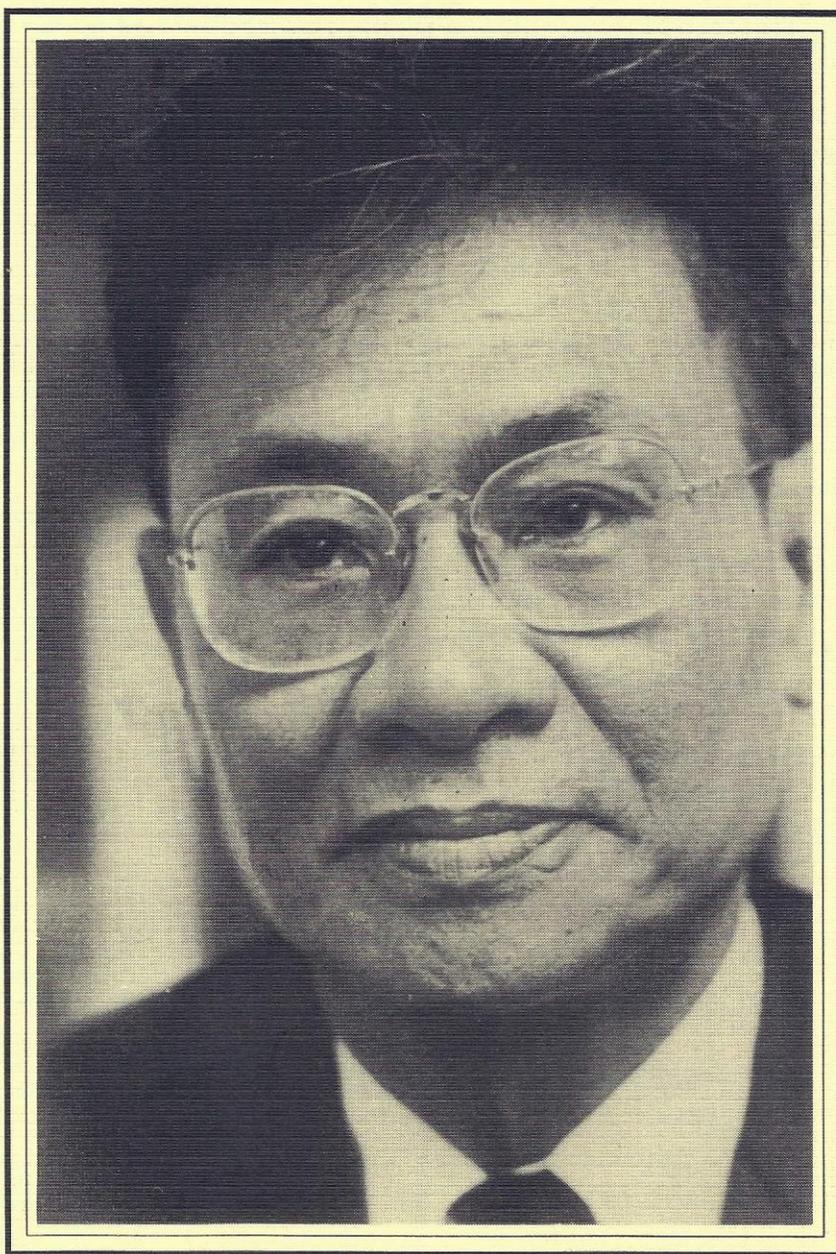

hiên lạc

Tiếng nói của Hướng Đạo Trưởng Niên
Nhóm Tinh Thần B.P. thực hiện

Bộ mới - Số 36
Phát hành tháng 09-2000

BAN TIN LIEN LAC

TIẾNG NÓI CỦA PHONG TRÀO
HƯỚNG ĐẠO TRƯỞNG NIÊN VIỆT NAM

BAN SÁNG LẬP

Lê Văn Ba
Phan Như Ngân
Trần Văn Thao

BAN DỰ TRÁCH

Hoàng Ngọc Châu
Trần Trung Hợp
Nguyễn Đức Phúc
Phạm Văn Thiết
Nguyễn Văn Tĩnh
Lê Thọ
Nguyễn Trung Thoại
Trần Minh Thường
Mai Xuân Tý (Con)

Liên Lạc phát hành mỗi năm 4 số
XUÂN, HẠ, THU, ĐÔNG

Bài vở, thư từ xin gửi về
NGUYỄN TRUNG THOẠI
6362 Westbury, Montreal
P.Q. H3W-2X3 Canada

Hình Bìa

Di Ảnh Trường **Trần-Hãn-Tuyên**
(1913-1976)

Chào Mừng **HƯỚNG ĐẠO V.N. 70 TUỔI**

1930 - 2000

**

TRĂM NĂM TRỒNG NGƯỜI

Lời tiên-nhân từ ngàn xưa để lại
"Bách niên chi kế mạc như thụ nhân"
(Lo trồng người là kế lớn trăm năm)
Vững hy vọng và niềm tin sắt đá.

Lo trồng người: một công trình vất vả
Nối tiếp nhau bất tận với thời gian
Sẽ đạt thành muôn kết quả khả quan
Và lợi ích cho cộng đồng nhân loại.

Baden Powell, một tâm hồn khả ái
Đã nhìn xa thấy rộng tự bao năm
Đặt vấn đề, và hăng hái dẫn thân
Vì Lớp Trẻ...lo chương trình giáo dục.

Hướng Đạo năm châu kiên trì tiếp sức
Theo dấu BiPi khắp bốn phương trời
Dịu dặt con em, mong sẽ nên người
Lấy Nhân, Nghĩa để dựng xây cuộc sống.

70 năm qua bao nhiêu biến động
Hướng đạo Việt Nam vững tiến đường trường
Nối kết phụ huynh, tôn giáo, học đường
Cùng gây dựng lớp tương lai dân tộc.

Dẫu đường đời vẫn rất nhiều gai góc
Không chồn chân Người Hướng Đạo Lạc Hồng
Thẳng tiến, vui tươi, đoàn kết, bền lòng
Kế lớn trăm năm trồng người hữu ích.

TUẦN VIỆT

SỔ TAY MÙA THU

Chào ơi ! Thu đã tới rồi sao ?

Thu trước vừa qua mỗi độ nào !

Hai câu thơ của Chế-Lan-Viên làm cho ta giật mình : Thời-gian trôi qua thật nhanh ! Mùa Xuân trông chờ Trại Họp Bạn Kỷ-niệm 70 năm HĐVN, rồi mùa Hạ cùng nhau về San Jose gặp gỡ , hội họp chia tay xong là Mùa Thu đến, với . . . con nai vàng ngơ ngác, đập trên lá vàng khô !

Những kỳ Trại Họp Bạn trước, như các Trại Thăng Tiến 1,2,3,4,5,6, thì Ngựa tôi đều có tham dự từ đầu chí cuối nên Liên-Lạc đã có bài tường thuật và các hình ảnh liên quan đến sinh hoạt Trại khá đầy đủ, nhưng kỳ Họp Bạn Kỷ-niệm 70 năm HĐVN tại San Jose năm nay, vì lý do sức khoẻ nên Ngựa tôi đành nằm nhà mà Họp Bạn trong tâm tưởng, cú đứng ngồi, đi ra đi vô mà tưởng tượng : Chiều nay là anh chị em nhập trại, hôm nay là ngày khai mạc, rồi một phiên họp của HĐ Trưởng-niên, cũng có một buổi họp mặt "Wood Badge Reunion", và quan trọng nhất là phiên Đại-Hội-Đông, kết quả sẽ ra sao hè ! v.v...Trời San Jose mùa này chắc là nóng lắm, tội nghiệp các em ban đêm ngủ lều mong rằng trời đừng mưa ướt át như dạo nào ở Trại TT6 ở Virginia.

Trại vừa xong, Tr. Mai-Liệu là người đầu tiên gọi điện thoại cho biết tin tức, kết quả và tình hình chung của Trại Họp Bạn, tiếp đến là điện thư của các Trưởng Vinh-Đào, Tôn-Thất-Hy, Nguyễn-Xuân-Mộng, Hoàng-Ngọc-Châu và nhiều Trưởng khác nữa. Đặc biệt nhất là Lưu-Hà và Thế-Hạnh từ Oregon điện thoại kể lễ sinh hoạt của Trại Họp Bạn, tâm tử của "đôi trẻ" này (cũng lục-tuần rồi), công việc đối với Phong-trào ở địa-phương, nói mãi cũng không hết chuyện đến 2 giờ viễn-liên Ngựa phải xin ngưng , Hà+Hạnh hứa hẹn gửi hình và nói sẽ liên lạc thường xuyên hơn với Liên-lạc. Nỗi lo lắng nhất của Ngựa tôi là làm sao cho có bài tường thuật để L.L. kịp đưa trình làng trong số này, để các Trưởng không tham dự Trại cũng có thể biết Trại Họp bạn ra sao. May quá ! thúc dục, ấn định thời hạn, la làng la xóm um sùm, nên Trưởng Thiên-Nga Cần Mẫn (Florida) gửi khẩn cấp cho bài tường-thuật (qua Internet), kèm thêm bài của 2 nơi khác để L.L. tùy nghi. Hết bài rồi tới ảnh : Ngựa tôi giật Ông Bưu-điện vô cùng, vì tính đến hôm nay (14-8-2000) mà chưa nhận được hình ảnh nào cả, dù biết rằng Ông Trùm Sacramento đã gửi gấp cho, vì có lời dặn trước. Minh đầu tim, đợi bài, trông hình dài cổ, gặp lúc nhà in dục gửi báo lên gấp để in ra cho đúng kỳ hạn, làm tim đập càng dồn dập hơn, vì Ông Chủ nhà in sắp đi nghỉ hè, bí quá, bật máy lên, nhìn được mấy tấm hình của Tr. Trí, bèn lựa in 1 tấm có ý nghĩa cho vào cuối bài tường-thuật, thôi thì cũng tạm đủ. Cám ơn Tr. Trí.

Trong các cuộc trao đổi ý-kiến, có Trưởng góp ý : Liên-lạc là một trong những báo HĐ còn tồn tại, phát hành đều đặn và đông độc giả, **nên mở rộng cho giới trẻ tham gia**, nhất là sinh hoạt của các em.. Sự gợi ý này rất chí lý, nhưng nhìn lại, thấy tờ báo rất trẻ, kỹ-thuật rất cao, nhiều tin rất mới và thích hợp với giới trẻ, đó là tờ ... KHAI PHÁ, hoặc gần đó là tờ VÙNG HỒNG, và nếu nhìn trở lại 2, 3 năm trước có tờ GIÚP ÍCH in ấn rất đẹp, rất đa dạng và một số báo HĐ khác tương tự, nhưng đều gặp những trở ngại (ngoài ý muốn, ai mà muốn như vậy !), nhưng trở ngại lớn nhất là thiếu người . . . viết bài ! **Đoạn trường ai có qua cầu mới hay** . Làm báo mà chỉ có người đọc nhưng không có người viết thì làm sao mà "hoá phép" thành tờ báo được ! Nhân đây, Liên-lạc tha thiết mời các Trưởng Trẻ tham gia viết bài gửi về , Liên-lạc rất hân hoan đón nhận những mầm non của Phong trào HĐVN. Trước tiên, xin mời Quý Trưởng đã gợi ý này hãy tiên phong mở đường để các bạn trẻ noi theo. Bài viết xin đừng đả kích nhau, đặt nặng tình Huynh-Đệ, liên-quan đến sinh hoạt H.Đ. Nếu bài gửi về L.L. viết trong tinh thần đó mà không thấy đăng thì xin ... "đề" Ngựa ra mà "phết" . Nói thiệt đó ! Xin Cụ BiPi hiện về để nhận Lời Hứa của Em.

Nhân đây, xin giới thiệu trước : Liên-Lạc số 37, phát hành dịp Giáng-sinh, Năm Mới, và Tết Tân Tỵ số trang sẽ dày gấp đôi số thường, xin các nơi gửi bài về (trước ngày 01-11-2000) để còn sắp đặt, đánh máy,cắt dán, lắp hình ảnh và những việc linh kinh (không tên) khác rồi mới gửi đi Ottawa in cho kịp phát hành đúng hạn.

Thân kính chúc các độc-giả mến yêu của Liên-lạc một Mùa Thu đầy Thơ (hay) và nhiều Mộng (đẹp) .

LIÊN-LẠC

Ngày Tinh Thần TRẦN VĂN KHẮC

Năm 2000 tại Ottawa

Ngày Chủ-nhật 9 tháng 7 năm 2000, Xóm Trưởng-Niên Ottawa cùng với Tráng-đoàn Thăng-Long và một số Thân-hữu và gia đình H.Đ. đã tổ chức Kỷ-niệm Ngày Tinh-Thần Trần-Văn-Khắc tại Công-viên Hayden Park lúc 11 giờ.

Mặc dù trời mưa, nhưng hầu hết các Trưởng, già cũng như trẻ, đã có mặt tại địa điểm tập trung Mac Nabb từ 9g 30 sáng, và đúng 10 giờ : di chuyển tới địa điểm hành lễ dưới sự hướng dẫn của Trưởng Nguyễn-Minh-Phúc.

Ngày Trần-Văn-Khắc năm nay ngoài phần tuyên dương các hoạt động của Trưởng Khắc lúc còn sinh thời, còn có lễ Mừng Tuổi Thọ của Tr. Trâu Hiền Đào-Trọng-Cương (90 bố) và Tr. Cáo Đỏ Mặt (80 bố). Hiện diện trong buổi lễ có các Trưởng : Nguyễn-Đức-Phúc (trên 90 xuân xanh), Dương-Ngọc-Hương, Phạm-Quân-Khanh, Chung-Thế-Hùng Ngô-Phú, Nguyễn-Minh-Phúc, Vũ-Thúy-Lan, Trịnh-Vũ-Điệp v.v... Riêng Trưởng Cáo Đỏ Mặt vì bị Sói Già rượt chạy xít khói nên đã ... tới điểm tập-trung trễ nửa tiếng và do đó không tìm được đường về hang ở Hayden Park.

Dù cho "sương gió mịt mù..." lễ khai mạc đúng giờ ấn định. Giữa hai cây cổ thụ là tám bảng ghi Ngày Tinh Thần Trần-Văn-Khắc 1/7. Di ảnh Trưởng Khắc được đặt trang trọng trên bàn phủ khăn đỏ cùng với bản chúc Thọ 2 Trưởng Trâu Hiền và Cáo Đỏ Mặt. Cờ Xóm HĐ Trưởng-niên và cờ Tráng-đoàn tạo khung cảnh thêm trang nghiêm cho buổi lễ.

Mọi người đứng thành vòng tròn và Tr. Phúc (không lấy gì làm trẻ lắm ...) đã giới thiệu Tr. Phúc Lão niên lên nói ý nghĩa ngày lễ kỷ niệm và trao bản lưu-niệm "Cửu Tuần Khánh Thọ cho Trưởng Trâu Hiền. Tr. Trâu Hiền sau khi đã ngỏ lời cảm ơn Ban Tổ-chức gồm các Trưởng Dương-Ngọc-Hương, Nguyễn-Minh-Phúc và Ngô-Phú , đã nói " ... Tôi muốn nói một câu xuất phát từ đáy tim là tuổi Thọ của tôi một phần lớn là nhờ sự dạy dỗ của Phong-Trào Hướng-đạo, trong đó có tâm hỷ xả và lòng vị tha chiếm phần quan trọng nhất ".

Mọi người đã chụp hình kỷ-niệm và cùng nhau xông pha lên đường đến "Trú Đình Trưởng" để tránh mưa và thực hành châm ngôn "Có thực mới vực được Hướng-đạo". Sau đó mọi người vui vẻ ra về ngoại trừ các Trưởng lão Xóm Ottawa tiếp tục khăn gói, ba lô trực chỉ tân gia Trưởng Cáo Đỏ Mặt. Tại đây lễ trao bằng kỷ niệm cho Tr. Cáo Đỏ Mặt diễn ra tại Phòng khách ấm cúng (vì là mùa hè) và đầy thân tình. Mọi người hàn huyên, chuyện cũ kể lại, 1 cục, 2 cục, 3 cục, 4 cục (gỗ) râm ran cho đến gần 5 giờ chiều mới chịu dẹp trại. Rút kinh nghiệm lần này, Tr. Cáo Đỏ Mặt tuyên bố một câu xanh rờn ... rất cáo... : Năm tôi 90 tuổi, tôi cũng sẽ nằm hang để đỡ ... mời gói, khỏi đi xa, tránh mệt. Nhất cử tam tứ tiện !

Trịnh-vũ-Điệp

KỶ NIỆM 70 NĂM HĐVN

(Phần ghi chép của Thiên-Nga Cần mẫn)

(San Jose, CA) Để đánh dấu một chặng đường đã đi qua, để tưởng nhớ công trình xây dựng phong trào HĐVN của những Trưởng tiên phong, để kiểm điểm những việc đã làm rút tỉa những kinh nghiệm thực hiện những dự án trong tương lai mỗi ngày được tốt đẹp hơn, bầu lại Ban Thường Vụ và bổ sung nhân sự, để các Trưởng và các em HDS có dịp gặp gỡ và có những ngày thật vui, quan khách cũng đã có dịp nghe và chứng kiến sự lớn mạnh của phong trào HĐVN ở hải ngoại và một số sinh hoạt của các em HDS, HDTU-HĐVN đã chuẩn bị khá lâu một cuộc cắm trại ngoài trời để kỷ niệm 70 năm ngày thành lập phong trào HĐVN do các anh chị em HĐVN thuộc Châu Santa Clara đảm trách. Trại đã bắt đầu từ ngày 26 và bế mạc vào ngày 30-7-2000. Đất trại đã được chọn trong công viên Joseph D. Grant cách khu thương mại Lion, San Jose, Bắc California khoảng 4.5 dặm, bên một dãy núi hùng vĩ có đỉnh cao 4373 bộ.

Trước ngày khai mạc trại, chúng tôi đã đáp xuống phi trường Los Angeles và có dịp đi thăm một số anh chị em HĐ ở Nam Cali. Vào sáng Chủ Nhật ngày 23/7/2000 quý Trưởng trong Làng (Gia Đình) Bách Hợp Nam Cali đã viếng thăm Trưởng Lê Mộng Ngộ với sự tháp tùng của Tr. Nguyễn Văn Thuất và a/c Tr. Lê Minh Tâm từ Úc qua. Chiều ngày hôm sau, 24/7/2000 chúng tôi tham dự bữa cơm thân mật tại nhà hàng do anh chị em HDTN và các trưởng trong các Liên Đoàn ở Nam Cali khoản đãi. Trong dịp này ngoài các Trưởng trong Ban Thường Vụ/HDTU-HĐVN được mời: Tr. Vĩnh Đào, Tr. Nguyễn Văn Thuất, Tr. Tôn Thất Hy, a/c Tr. Lê Minh Tâm thay mặt Trưởng Chi Nhánh Úc, Hoàng Ngọc Châu (Florida); chúng tôi còn thấy quý Trưởng kỳ cựu: Đinh Xuân Phúc, Đoàn Văn Thiệp, Vũ Thanh Thông; các Trưởng trong LĐ hay Đại diện Miền, Ủy Viên Phát triển Liên Lạc, Báo Chí: Tr. Mai Hiếu Trục, Tr. Trần Xuân Đức, Tr. Lý Nhật Hui và phu nhân; và đặc biệt quý Trưởng trong Hệ thống Trưởng Niên (Tr.N) của phong trào: Tr. Trần Đức Hạnh, Lý Trưởng Làng (Gia Trưởng Gia Đình) Bách Hợp Nam Cali cùng bề trên, Tr. Nguyễn Nhật Tựu, Chị/Tr. Ngo.c (LĐ Lam Sơn), Chị Ngọc (GĐBH), Tr. Đoàn Thị Liên..

Sau buổi ăn sáng ở Nam Cali và mua một ít thức ăn trưa Việt Nam mang theo để khởi nguồn dọc đường ăn “hamberger”, chúng tôi đã đến đất trại vào lúc 6 giờ chiều ngày 26-7-2000. Ngoài các Trưởng và HDS trong Ban Tổ Chức, một số đồng các trưởng đã dẫn các đơn vị HĐ của mình về đất trại, các Trưởng Niên cũng đã nô náo đến đất trại sớm. Sau đây là một số các hoạt động tiêu biểu ở đất trại:

Vào lúc 10 giờ 30 sáng đến trưa ngày 27/7/2000 một buổi họp HĐ Trưởng Niên do Tr. Mai Liệu chủ tọa và thuyết trình. Tr. Liệu đã trình bày về quá trình phiên họp Trưởng Niên ở Thăng Tiến VI và đề nghị nên có Bản Qui Chế hay Qui Lệ (Operation Procedures) để bổ túc cho bản “Quy Ước Hướng Đạo Trưởng Niên Việt Nam” ban hành ngày 29 tháng 6 năm 1998. Những tiết mục chính đã được Tr. Liệu đề cập tới cũng như các Trưởng tham dự đã thảo luận: Mục đích của HĐ Trưởng Niên, đó là chứng minh lý tưởng HĐ; cần phân định rõ Cựu HĐ và HDTN, nên ấn định rõ việc thu nhận Trưởng Niên (Tr.N), điều kiện gia nhập, việc áp dụng qui chế, v.v ... Tr. Mai Liệu đã nhấn mạnh về danh xưng “Làng”, hầu hết đều lấy tên Làng Bách Hợp (theo ý của Tr. Trần Văn Khắc), riêng ở Nam California lấy tên Gia Đình Bách Hợp vì vậy việc giải thích “Làng Việt Nam” rất cần thiết và cần có qui chế để áp dụng cho có qui củ và đúng. Tr. Liệu thêm: Tránh cái nhìn sai lầm của các trưởng trẻ “Trưởng Niên lập cho mấy ông già” – không còn là đoàn sinh, qua khỏi tuổi Tráng rồi, có Trưởng của phong trào đang hoạt động, và nên phân định hai loại: Thành Viên Chính Thức và HDTN Ngoại Vi (Giữ tinh thần HĐ, sống trong sạch, vô vị lợi như Tr. Phạm Biểu Tâm chẳng hạn). Tr. Liệu đề nghị nên thu nhận người chưa bao giờ gia nhập phong trào, nhưng tha thiết với HĐ. Cũng trong dịp này Tr. Mai Liệu đã giải thích về tổ chức của HDTN của HĐ Thế Giới (HDTG). Tr. Vĩnh Đào cũng đã góp ý về HDTN và “Foundation” đối với Văn Phòng HDTG. Tr. Thuất đã trình bày thêm, ngoài 5 ngành Nhi, Ấu, Thiếu, Thanh, Tráng còn có “Scout Fellowship” thu nhận tài nguyên cho phong trào HĐ gồm cả người ngoài phong trào. Các Trưởng khác cũng

đã đóng góp ý kiến tích cực và hăng say: Đơn vị Tr.N đăng ký với Hệ Thống¹ HETr.N, đăng ký với HĐ Quốc Gia nơi cư ngụ, nên thân nhận phụ huynh ... Tr. Bạch Bích cũng đã góp ý: “Người gia nhập HETr.N nên cho tuyên hứa (nếu hội đủ điều kiện); sau kỳ trại này Làng Bách Hợp Bắc Cali sẽ làm lễ tuyên hứa cho Chị Thu và Anh Tân”. Tr. Trần Trung Hợp đề nghị: “Thủ Tục Hành Chánh cho các Làng Tr.N địa phương. Đặc biệt trong buổi hội luận này Tr. Mai Liệu đã giới thiệu Tr. Vũ Văn Phấn nguyên là Đoàn Trưởng của Tr. Mai Xuân Tý, từng cộng tác với Tr. Hoàng Đạo Thúy, và từng làm việc với Tr. Thao. Buổi chiều cùng ngày dự trừ sẽ có thuyết trình của một Trưởng trong làng Bách Hợp Bắc Cali, Tr. Trương Bồn Tài, nhưng vì bận công việc không đến đất trại được, nên buổi thuyết trình này đã dời vào ngày hôm sau (28/7) với đề tài khá hấp dẫn: “Nguồn gốc dân tộc Việt Nam”. Chỉ tiếc là thời gian có hạn nên Tr. Tài đã không đi sâu được hết các chi tiết. Đây là hai sinh hoạt nổi bật của HETr.N. Ngoài ra hàng đêm tại khu trại dành cho Trưởng Niên, những lễ uế cận đều nghe những câu hò, điệu hát của thời son trẻ HĐ phát ra từ quý trưởng trung hay lão niên; hay những câu chuyện đồn tan cho đến 2-3 giờ sáng vì mãi mãi năm mới gặp nhau được một lần.

Lễ Khai Mạc, Hội Nghị Trưởng, Hội Ngộ Trưởng Bằng Rừng, và Đại Hội Đồng: Lễ khai mạc đã diễn ra trong bầu không khí tưng bừng của đêm Thứ Năm, 27/7/2000, với hơn 432 Trưởng và HDS và khoảng 100 HETr.N tham dự. Vào ngày hôm sau (28/7) một Hội Nghị Trưởng đã được tổ chức từ lúc 9 giờ sáng trong khuôn viên trại kéo dài cho đến gần 5 giờ chiều cùng ngày sau khi nghỉ giải lao và ăn trưa. Các đề tài đã được trình bày và thảo luận gồm có:

1. Giới thiệu Trại Hạp Bạn HETr.N toàn thế giới - Thăng Tiến 7 - Tr. Lương Hoàng Nam, Trại Trưởng, cho biết trại sẽ được tổ chức vào cuối tháng 6 năm 2002 tại một Trại Trưởng mới đang xây cất ở Houston, Texas với rất nhiều tiện nghi. Tr. Nam cũng cho biết sẽ cố gắng giảm lệ phí ghi danh để quý Trưởng cùng HDS có thể tham dự đông hơn.

¹ Hệ Thống: Danh từ “Hệ Thống” được bổ túc trong “Hệ Thống Hướng Đạo Trưởng Niên”. Danh từ này đã được biểu quyết trong phiên họp Đại Hội Đồng đêm 28/7/2000 và được ghi trong “THỂ THỨC BẦU CỬ HETr.N HETr.N”:

2. Dự thảo thể thức bầu cử, ứng cử. Tr. Mai Quốc Tuấn, TTK, trình bày và phân phối Bản Dự Thảo. Tr. Hoàng Ngọc Châu, điều hợp. Hầu hết những điểm then chốt trong bản dự thảo đã được thảo luận và đúc kết trong khi chờ Đại Hội Đồng biểu quyết chấp thuận vào buổi tối cùng ngày.

3. Dự án Điều Hành Ngân Sách của HETr.N-HETr.N. Chỉ trong vòng 12 phút Tr. Phạm Ngọc Quế Chi, U.V. Đại Diện Miền Đông Hoa Kỳ kiêm Kiểm Soát Viên Tài Chánh HETr.N-HETr.N, đã trình bày một cách có hệ thống và khoa học về dự án này với mục đích: dễ dàng kiểm soát ngân sách và dự tính chi thu cho các chương trình ngắn và dài hạn.

4. Những mong đợi của các đơn vị, trưởng, thân hữu, phụ huynh nơi HETr.N-HETr.N. Trưởng Nguyễn Văn Thuất, Phó Chủ Tịch, trình bày và lấy ý kiến của những người tham dự. Các điểm chính đã được ghi nhận: Thông tin/liên lạc – dù khá tốt trong những năm qua nhưng nên tiếp tục phát huy. Phát huy truyền thống HETr.N, văn hóa Việt; tu thư, huấn luyện truyền thống HETr.N; khuyến khích yểm trợ sinh hoạt, trong phạm vi khả thi, cho các đơn vị HETr.N trên toàn thế giới; phối hợp tổ chức các trại hạp bạn thế giới HETr.N.

5. Dự thảo thể thức cấp phát Huân chương Bắc Đẩu và Bách Hợp. Trưởng Vĩnh Đào đã trình bày thể thức, điều kiện cấp phát mỗi loại huân chương và đề nghị danh sách các Trưởng cho hai loại Huân chương này để Đại Hội Đồng biểu quyết. (Đại Hội đồng đã biểu quyết chấp thuận cấp phát huân chương Bắc Đẩu cho quý Trưởng: Lê Mộng Ngộ, Nghiêm Văn Thạch, và Nguyễn Trung Thoại; cấp phát huân chương Bách Hợp cho quý trưởng: Võ Thành Nhân, Trần Anh Kiệt, và LM Tr. Nguyễn Mạnh Tân.)

Ngoài ra còn hai đề tài 6 & 7 : Nhìn Lại 70 Năm HETr.N, Đặc Biệt 25 Năm Sau Cùng và Tương Lai Phong Trào HETr.N do Tr. Thuất đề nghị và trình bày; nhưng vì Hội Nghị Trưởng đã quá hăng say đóng góp ý kiến để bổ túc cho bản dự thảo phương thức bầu cử đã chiếm quá nhiều giờ nên hai mục sau cùng này đã gói ghém sơ lược trong những việc “Ưu tiên cần thực hiện cho những năm tới” trong phiên họp của HETr.N vào chiều 29/7/2000.

Hội Ngộ Trưởng Bằng Rừng. Chương trình này đã do các Tr. Lê Thùy Lan, Hoàng Ngọc Hòa, Nguyễn chí

Hiếu và Nguyễn Tấn Đệ và bê trên Tr. Đệ, Chị Trần Thị Lan, phối hợp tổ chức. Buổi họp mặt đã diễn ra vào lúc 5 giờ chiều đến 8 giờ tối ngày 28/7 có phần trao quà cho những Trưởng ghi danh sớm và ăn cơm tối. Đây là buổi họp mặt Trưởng Việt Nam có Bằng Rừng đầu tiên trong hơn 25 năm ở hải ngoại và đã có trên 85 người tham dự, phần đông ghi danh vào giờ chót. Ngoài ra có một số Trưởng đã ghi danh trước khá lâu nhưng đến giờ chót không về tham dự trại được. Tr. Nguyễn Tấn Định, nguyên Trại Trưởng Trại Bằng Rừng Miền I Việt Nam từ năm 1964, thay mặt các trưởng huấn luyện Việt Nam đã ngỏ lời chào mừng hội ngộ đến với các trưởng HĐVN, theo lời Tr. Định việc tổ chức “Ngày Hội Ngộ Bằng Rừng” nhân dịp kỷ niệm 70 năm ngày thành lập phong trào mang lại nhiều ý nghĩa đặc biệt cho những ai đã từng phụ trách về huấn luyện trưởng hướng đạo từ trong nước cho đến hiện nay. Phải nói là buổi họp mặt này đã thành công quá mức dự trù của tất cả người tham dự.

Đại Hội Đồng. Từ 8 giờ 30 tối ngày 28/7 cho đến gần 1 giờ sáng ngày 29/7 với nhiều quyết định quan trọng được thông qua trong đó có quyết định 62/62 phiếu tín nhiệm Ban Thường Vụ do Trưởng Vĩnh Đào làm Chủ Tịch gia hạn thêm một năm cho đến Trại Thăng Tiến 7 vào năm 2002 sẽ bầu lại Ban Thường Vụ (BTV) mới với nhiệm kỳ 4 năm và Trại Họp Bạn HĐVN trên toàn thế giới sẽ được tổ chức 4 năm một lần thay vì 3 năm (như trước nay). Các điểm chính yếu trong phương thức bầu cử được thông qua như: Chủ tịch BTV/HĐTƯ-HĐVN có một phiếu bầu BTV mới. Các thành viên khác trong BTV và các Ủy Viên Phát Triển Liên Lạc Vùng không có phiếu bầu BTV mới, chỉ có phiếu biểu quyết các chương trình dự án của HĐTU...

Ngày Kỷ Niệm 70 Năm HĐVN. Vào lúc 10 giờ sáng ngày 29/7 tất cả trại sinh và quan khách đã tề tựu trước khán đài để làm lễ Kỷ Niệm 70 Năm HĐVN. Tr. Trần Anh Kiệt, trại trưởng Trại Họp Bạn Kỷ Niệm 70 Năm HĐVN, đã ngỏ lời cảm ơn quan khách và đặc biệt Tr. Kiệt đã nhắc lại công đức của quý trưởng tiền phong của phong trào HĐVN: Trần Văn Khắc, Trần Văn Thao, Ngô Thanh Nhân, Trần Văn Tuyên, Võ Thành Minh, Trần Điền, ... Giọng đọc chân thành và đầy xúc cảm, trưởng Kiệt đã tạo được sự cảm phục của quý đàn anh đi trước và lòng kính phục của các đàn em theo sau (theo lời một phóng viên đài truyền hình).

Tiếp lời Trại Trưởng Trần Anh Kiệt, Tr. Trần Hoàng Thân giới thiệu Tr. Vĩnh Đào thay mặt Hội Đồng Trung Ương HĐVN đọc bài diễn văn chào mừng sinh nhật 70 năm của phong trào, kèm theo nội dung xác định vai trò giáo dục thanh thiếu niên của HĐVN từ ngày được thành lập cho đến nay. Trưởng Vĩnh Đào, Chủ Tịch Ban Thường Vụ Hội Đồng HĐVN, nhấn mạnh:

“Trong một thời gian dài 70 năm qua, phong trào HĐVN đã thu hút được nhiều thế hệ thanh thiếu niên Việt Nam, góp phần đào tạo cho xã hội và đất nước những công dân có tinh thần trách nhiệm, trọng danh dự, dân thân phục vụ cho cộng đồng xã hội, với một hoài bão là làm cho thế giới này mỗi ngày mỗi xinh đẹp hơn... Sở dĩ phong trào HĐVN đã vượt qua được tất cả những thử thách, những thăng trầm của lịch sử, đó là nhờ phong trào HĐVN đã đáp ứng được những nhu cầu và những đòi hỏi của thời đại”

Trong buổi lễ kỷ niệm, quan khách và phụ huynh đã được dịp thông hiểu về những giai đoạn thăng trầm của lịch sử phong trào qua bài nói chuyện của Tr. Mai Liệu, một trưởng kỳ cựu của phong trào HĐVN.

Họp Ban Thường Vụ HĐTU-HĐVN. Như đã nói ở trên vào lúc 2 giờ 15 đến 5 giờ chiều ngày ngày 29-7-2000 một phiên họp của BTV/HĐTƯ-HĐVN đã diễn ra trong bầu không khí thân mật để rút tỉa kinh nghiệm, những thiếu sót trong quá khứ cần phải bỏ tức và đặt ưu tiên cho những dự án tương lai.

Nói đến các sinh hoạt của BTV và Hội Nghị Trưởng, ĐHQĐ mà không nhắc đến các trò chơi lớn của các em Thiếu và Thanh Sinh thì thật thiếu sót. Liên Đoàn Lê Văn Duyệt và Ra Khởi đã đảm trách một số trò chơi cho Thiếu và Thanh đã làm cho các em vô cùng thích thú. Theo sự ghi nhận của một ký giả HD: *“một số em cho biết tuy không được phép đốt lửa nhưng văn nghệ lửa trại 70 Năm HĐVN rất đặc sắc qua các tiết mục trình diễn của các em HDS nói giỡn và thông thạo Việt Ngữ. Lại có anh Nguyễn Đức Quang đã đến với các em HDS trong đêm văn nghệ lửa trại 70 Năm HĐVN đã làm cho buổi văn nghệ rất vui và đặc biệt vô cùng, vì chúng em hát nhạc của Anh này mỗi khi sinh hoạt, mà mãi cho đến hôm nay mới được hát chung do chính Anh đàn và vừa mới biết Anh Quang là Hướng Đạo Sinh Việt Nam”* theo lời một thanh sinh đến từ Maryland”.

Cuộc vui nào cũng có lúc tàn và đến trưa ngày 30/7/2000 thì tất cả mọi người chia tay chỉ trừ Ban Tổ Chức còn ở lại để lo thu dọn trả lại sự trinh nguyên cho đất trại. Thật phải cảm ơn các em và các Trưởng đã nhận gánh vác trong trách tổ chức này trong một thời gian rất ngắn. Tất cả đều hẹn gặp nhau vào cuối tháng 6 năm 2000, TT7. Hy vọng quý Trưởng cao niên có hoài sức khỏe để còn gặp nhau ở trại TT7.

Phụ đính: Danh sách các Trưởng tham dự ĐHD :

Tr. Vinh Đào (chủ tịch, đến từ Pháp) Tr. Nguyễn Văn Thuát (phó chủ tịch, đến từ Úc) Tr. Đỗ Phát Hai (phó chủ tịch, đến từ Texas, HK) Mai Quốc Tuấn (tổng thư ký, đến từ Pháp) cùng với các trưởng đại diện miền và chi nhánh, các Ủy viên từ Úc, Châu Âu, Gia Nã Đại và các tiểu bang Hoa Kỳ: Tr. Trần Anh Kiệt, San Jose; Tr. Lê Minh Tâm, Úc; Tr. Mai Hiếu Trực, Santa Ana; Tr. Lương Hoàng Nam, Texas; Tr. Phạm Ngọc Quế Chi, Virginia; Tr. Hoàng Ngọc Châu, Florida; Tr. Dương Thị Kim Sơn, Canada; Tr. Nguyễn Thị Huệ, Pháp; Tr. Mai Liệu, San Jose, Trưởng Niên; Tr. Nguyễn Tấn Đệ, Texas, BSA National Council; Tr. Nguyễn Cao Bình, Texas; Tr. Trần Hoàng Thân, San Jose; Tr. Võ Thành Nhân, Washington DC; Tr. Tôn Thất Hy, Santa Ana; và Tr. Trần Xuân Đức, TR. Lê Minh Lý, Orange County;

Ngõng Trắng Ngoài Trời

TRƯỞNG TRẦN VĂN TUYỀN (1913-1976)

Nguyễn Q. Khải

Các sách báo đã viết khá nhiều về các trường tiền bối của phong trào Hướng Đạo Việt Nam (H.Đ.V.N.) trong thập niên 30 như các trường Trần-Vân-Khắc, Hoàng-Đạo-Thúy và Tạ-Quang-Bửu. Tr. Trần-Vân-Tuyên cũng tham gia vào việc khai sinh và phát triển phong trào H.Đ.V.N. vào thời đó. Có rất nhiều bài báo viết về cuộc đời chính trị và văn hóa của nhà cách mạng Trần-Vân-Tuyên, nhưng chưa có bài nào đề cập đến hoạt-dộng H.Đ. của tr. Tuyên. Bài tiểu sử này sẽ cố gắng bù đắp vào thiếu sót đó và tiếp theo phần trình bày về hoạt-dộng H.Đ. là phần nói về hoạt-dộng văn-hóa và chính-trị của tr. Tuyên.

HOẠT ĐỘNG HƯỚNG-ĐẠO

Sinh ngày 1.9.1913 tại Tuyên Quang, tr. Trần-Vân-Tuyên gia nhập vào thiếu đoàn Lê-Lợi vào năm 1931 do tr. Trần Văn Khắc thành lập tại Hà-Nội năm 1930. Tuy gọi là thiếu đoàn nhưng trong đơn vị có những đoàn sinh ở tuổi thanh và tráng. Cũng trong năm 1931, tr. Hoàng-Đạo-Thúy thành lập Ấu đoàn Lê-Lợi. Số đoàn sinh mỗi ngày một đông. Vào năm 1934 tr. Tuyên thành lập đoàn Đại La. Ông Bùi-Diễm là một trong những đoàn sinh và cũng là một học trò của tr. Tuyên thời đó mà sau này cuộc đời của hai người tiếp tục gắn bó với nhau qua bao nhiêu biến-cố của đất nước trong năm thập niên kế tiếp. Đến năm 1936, tr. Tuyên và các trường Trần-Vân-Khắc, Hoàng-Đạo-Thúy cùng tham dự khóa huấn-luyện trưởng được tổ chức tại đồi Tùng-Nguyên, Đà-Lạt, do Tổng-Ủy-Viên H.Đ. Pháp André Lefèvre, có tên rừng

62 tuổi. Ảnh chụp vào đầu năm 1975

là Lão Hải-Ly (Vieux Castor), tổ chức. Khóa này huấn-luyện trưởng ở cả hai trình độ dự bị và cao cấp, mà phần sau tương đương với khóa Bạch-Mã sau này. Cũng trong năm đó, tr. Tuyên gia nhập tráng đoàn Lam-Sơn với tráng trưởng Hoàng-Đạo-Thúy và hai phụ-tá là các trường Trần-Duy-Hưng và Ngô-Bích-San. Ít lâu sau, tr. Tuyên thành lập và làm đạo trưởng Đạo Thọ-Xương tại Hà-Nội cho đến năm 1940. Rất tiếc là trong cuốn sách Lịch-Sử H.Đ.V.N., tr. Trần-Vân-Khắc chỉ ghi vắn tắt là Luật-Sư Trần-Vân-Tuyên và một số nhà trí thức như ó. Nguyễn-Thành-Cung, BS Vũ-Ngọc-Hoàn, BS Phạm-Biểu-Tâm đã theo học khoá huấn-luyện Bạch-Mã trong khoảng thời gian 1938-1944, nhưng tr. Khắc không nói đến hoạt-dộng của tr. Tuyên trong đoàn Lê-Lợi, Đại-La, Lam-Sơn và đạo Thọ-Xương trong thời gian từ 1931-1940.

Tên Rừng của tr. Tuyên là Ngõng Trắng Ngoài Trời. Vào thập niên 30, chưa có tục lệ thử thách trước khi đặt tên Rừng như chúng ta thấy sau này. Vào thời đó, các tráng sinh, huynh trưởng đặt tên Rừng lẫn cho nhau hoặc tự chọn lấy tên rừng cho chính mình. Tr. Trần-Vân-Khắc cao và gầy, làm việc chăm chỉ, có tên rừng là Sếu Siêng-Năng. Tr. Hoàng-Đạo-Thúy có tên rừng là Hồ Sứ vì có một cái răng sứ ở cửa miệng. Chúng ta không biết rõ tại sao tr. Tuyên có cái tên rừng khá đặc biệt là Ngõng Trắng Ngoài Trời. Tuy nhiên, tên rừng này có phần nào nói lên một vài thói quen của tr. Tuyên. Từ lúc thiếu thời cho đến khi lớn lên tr. Tuyên thích mặc quần áo màu trắng. Trong số ảnh ít ỏi mà gia-đình may mắn còn giữ lại được, có một hai tấm hình của tr. Tuyên tráng xóa từ

trên xuống dưới. Từ cái mũ, chiếc thắt lưng, cho đến đôi giầy đều trắng cả. Bạn bè đến thăm gia đình của tr. Tuyên tại căn biệt-thự trắng ở đường Hồng-Thập-Tự ở Saigon thường hay gặp trưởng Tuyên mặc bộ bà ba bằng lụa trắng ở trong nhà. Tr. Tuyên tiếp các ký giả ngoại quốc xin đến phỏng vấn cũng trong bộ bà ba trắng giản dị đó.

Tr. Ngổng Trắng Ngoài Trời với chiếc khăn quàng
(Hình chụp ở Lạng-sơn - 1937)

Tr. Trần-Văn-Tuyên không còn chính thức sinh hoạt H.Đ. kể từ sau năm 1940 nhưng vẫn giữ liên lạc với các trưởng trong phong-trào H.Đ. Tr. Mai-Liệu tham gia phong trào H.Đ. vào năm 1936. Trong buổi họp mặt của Liên-Hội H.Đ. Đông-Dương vào năm 1937 tr. Mai-Liệu và tr. Tuyên đã có dịp gặp gỡ nhau lần đầu tiên. Vào năm 1945, tr. Tuyên cùng với tr. Mai-Liệu, tr. Phan-Xuân-Thiện, BS Nguyễn-Tường-Bách thành lập Quốc-Gia Thanh-Niên Đoàn để chống lại thực dân Pháp và chủ nghĩa Cộng Sản. Ngoại trừ BS Nguyễn-

Tường-Bách, những người lãnh đạo Quốc-Gia Thanh-Niên Đoàn đều là các cựu trưởng H.Đ. Vào ngày 12.6.1945, tr. Tuyên giữ chức giám-đốc trưởng Huấn-Luyện Đoàn Trưởng Thanh-Niên Xã-Hội Miền Bắc. Trong khoảng đầu thập niên 70, tr. Tuyên tham gia vào khóa huấn luyện Bằng Rừng Tùng-Nguyên VI ngành Trắng với tư cách là một chuyên viên để thuyết trình về tình hình chính trị Việt-Nam cùng với BS Trần-Ngọc-Ninh, thuyết trình viên về đề tài văn hóa. Tr. Mai-Liệu là khóa trưởng của khóa Bằng Rừng này. Bốn người con của tr. Tuyên tham gia phong trào H.Đ. cũng vào thập niên 60 này. Người con trai trưởng Trần-Tử-Huyền sinh hoạt trong Trắng Đoàn Bạch-Đàng của các tr. Trần-Trung-Ru và Nghiêm-Văn-Thạch. Hai người con gái là Trần-Đạm-Phương và Trần-Lan-Anh là trắng-sinh của Trắng đoàn Mê-Linh của tr. Trần-Bạch-Bích (phu nhân của tr. Mai-Liệu). Người con trai thứ là Trần-Tử-Thanh sinh hoạt trong Thiếu-Đoàn Vạn-Kiếp (Đạo Hoa-Lư) của tr. Nghiêm-Xuân-Tuân. Quá trình sinh hoạt chính thức trong H.Đ. của tr. Tuyên tuy ngắn ngủi nhưng lý tưởng H.Đ. còn mãi mãi trong tâm tưởng và thể hiện qua nếp sống của tr. Tuyên cho đến ngày tr. Tuyên gục chết trong trại cải tạo Hà Tây, Bắc Việt vào ngày 26.10.1976. ✱

(Trích Đặc-san Dấn Thân. Số 2- 1998)

Cám ơn

****

Trong những số Liên-lạc gần đây, đề cập đến những Trưởng kỳ-cựu của Phong-trào H.Đ.VN, (và sẽ còn tiếp tục nữa), đáp lời kêu gọi của Ban Phụ-trách, một số Trưởng và Thân-hữu độc giả của L.L. đã vui lòng gửi những hình ảnh, hoặc tặng, hoặc cho mượn để làm tăng giá trị của những bài đã viết.

Những hình ảnh quý báu này là của "gia bảo" (danh từ của Tr. Tôn-Thất-Thiện), thay mặt Ban Phụ-trách, chúng tôi xin thành thật cảm ơn các ân-nhân đó.

Liên-Lạc

Góp thêm tư liệu về tiểu sử Trưởng NGUYỄN-HỮU-MUU

* Mai-Liệu *

Tôi được nghe nói về Trưởng NGUYỄN-HỮU-MUU từ 1938 (khoảng cuối tháng 8) khi dời Nam-định lên Hà-nội để tiếp tục việc học hành. Lúc đó, cả hai anh Đoàn-trưởng và Phó của Thiếu-đoàn Công-giáo Việt-Nam tiên-khởi tại Hà-nội – đoàn Bá-đa-Lộc – cùng lúc từ chức để đi Pháp du học : Đoàn-trưởng Vũ-Ngọc-Tân và Đoàn-phó NGUYỄN HỮU MUU. (Đoàn này phải ngưng sinh-hoạt một thời-gian – cho đến tháng 3-1939 tôi cùng hai trưởng Võ Văn Thơm và Nguyễn Xuân Long đảm lãnh, phục-hồi sinh-hoạt và phát-triển trở thành một liên-đoàn đủ 3 ngành Ấu Thiếu Tráng).

Đến 1954 tôi nghe tin là Tr. Muu đã tốt nghiệp kỹ-sư canh-nông tại Pháp và trở về Việt-Nam từ mấy năm trước : anh đã làm giáo-sư trưởng trung-học công-giáo Hồ-Ngọc-Cẩn tại Trung-Linh (giáo-phận Bùi-chu, Nam-định, Bắc VN) một thời-gian rồi vào Nam làm việc trong bộ Canh-nông – đến tháng 8-1954 (sau ngày ký kết hiệp-ước Genève về VN và ông Ngô Đình Diệm về nước giữ chức Thủ-tướng) anh được đề-cử vào chức-vụ Giám-đốc Công-an Bắc-Việt nhưng anh từ chối vì anh là chuyên-gia nông-nghiệp và muốn tiếp tục phục-vụ trong ngành chuyên-môn của mình (cùng lúc Trưởng Nguyễn-Chữ được bổ-nhiệm vào chức-vụ Giám-đốc Công-an Trung-Việt).

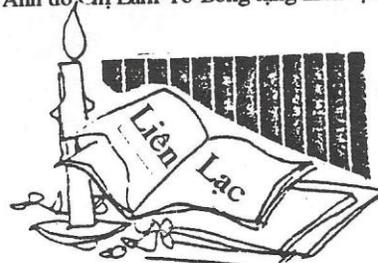
Cho mãi đến đầu năm 1956 (gần một năm sau ngày di cư vào miền Nam vì đất nước phân

đôi do Hiệp-định Genève) tôi mới được gặp Tr. Muu lần đầu tại Blao (= Bảo-lộc) trong thời-gian tôi cùng với Tr. Nguyễn Xuân Long và Tr. Vũ Thanh Thông khai phá rừng hoang để tạo dựng Trại-trường Hồi-Nguyên (phía sau làng Tân Hà) : lúc đó Tr. Muu đang cùng Tr. Vũ Ngọc Tân thiết-lập Trường Quốc-gia Nông Lâm Súc và chính Tr. Muu đã đưa xe ủi đến phá rừng và làm đường cho Trại-trường. Cũng trong dịp này tôi còn được làm quen với ông anh ruột của Tr. Muu và được ông cho biết nhiều chi-tiết về cá-nhân anh :

- Sinh tại Thanh hóa (1919?) : gia-đình công-giáo thuần-thành.
- Học trường tiểu-học công-giáo tỉnh-ly Thanh Hóa (học trò Tr. Phan Như Ngân)
- Học trung-học tại trường Puginier (Hà-nội – của dòng Sư-huynh La san) và gia-nhập Thiếu-đoàn HĐ Công-giáo hỗn-hợp Pháp-Việt tại đây : đoàn Pigneau de Béhaine – đoàn này tách đôi thành hai đoàn Pháp và Việt riêng biệt vào khoảng đầu năm 1937 : đoàn VN lấy tên là Bá Đa Lộc do Tr. Vũ Ngọc Tân cầm đầu và Tr. Dương Công Định làm Đoàn Phó (lúc đó Tr. Muu còn làm đội-trưởng nhất – hai Tr. Võ Văn Thơm và Nguyễn Đình Thư cũng là đội-trưởng trong đoàn), đến cuối năm 1938, Tr. Muu được Tr. Tân thăng chức Đoàn Phó thay thế Tr. Dương Công Định (bệnh nặng phải tạm nghỉ H.Đ. để điều-dưỡng). ✱

Một kỷ-niệm giữa Tr. Nguyễn-Hữu-Muu và Trưởng Lâm-Tô-Bông :
Từ trái qua : Tr. Bông (Cựu Đạo-trưởng Phan-Thiết) với con trai là Anh Triết, Tr. Muu (giữa) tươi cười nhìn cháu Triết và hình đứng nghiêm là Chị Muu (Ngô-thị Chi). Ảnh do Chị Lâm-Tô-Bông tặng Liên-lạc.

Đóng góp kỷ niệm về Tr.Trần Văn Tuyên

(Nghiêm Văn Thạch)

Tôi được nghe danh tr.Trần Văn Tuyên hồi còn ở Hà Nội (1948-54), cùng với một số thuộc thể hệ tiên khởi như các tr.Trần Văn Khắc, Hoàng Đạo Thúy, Tạ Quang Bửu, Võ Thành Minh, Trần Điền, Trần Duy Hưng, v.v. qua lời thuật vấn tắt của tr.Trần Trung Du mỗi khi có sự việc liên hệ trong câu chuyện không bao giờ kể xiết về thời kỳ sôi nổi của Phong trào HĐ tại VN những năm 1930 đến 1945-46. Sau ngày tr.Du mất, nhận được bản tiểu sử do chính tr.Du soạn dịp kỷ niệm 50 năm Tráng đoàn Bạch Đằng, tôi xác định rằng tr.Tuyên với tr.Du đều có gốc từ tráng đoàn Lam Sơn. Đó là đơn vị Tráng đầu tiên trong Hội HĐ Bắc Kỳ (EDF) lập năm 1936, do các trưởng Hoàng Đạo Thúy, Trần Duy Hưng, Trần Văn Tuyên, Ngô Bích San. Tới khi quá đông (1940), tách làm ba tức là Lam Sơn vẫn do tr.Hoàng Đạo Thúy điều khiển; Bồ Vệ (1) do tr.Trần Duy Hưng phụ trách, nhận đoàn sinh từ hai Đạo Đồng Nhân và Thọ Xương; và Nhị Khê do tr.Ngô Bích San phụ trách, chủ lực là cựu đoàn

Tr. Trần-Văn-Tuyên và Phu-nhân (Bà Trần-Thị-Phúc) Hình chụp năm 1954 tại Paris.

sinh Đạo Vĩnh Thuận. Tiếp theo có thêm tráng đoàn Trần Khánh Dư ở trường Bách Nghệ (tráng trưởng Trần Văn Hồ), tráng đoàn Lê Lai do tr.Trần Văn Bớt phụ trách. Tr.Tuyên nguyên ở nhóm thể dục hợp thành đoàn Lê Lợi do tr.Khắc sáng lập ra năm 1930. Dự khóa HL đầu tiên ở Dalat năm 1936 do tr.André Lefebvre (EDF) tổ chức và điều khiển nhân chuyến du hành từ Pháp qua thanh sát HĐ Đông Dương; tốt nghiệp khóa I Bạch Mã (1938) rồi làm Đạo trưởng Thọ Xương. Tr.Du là đội trưởng đội Hươu đoàn Hùng Vương (Hà Nội) lên Tráng (Lam Sơn rồi Bồ Vệ); dự các khóa HL dự bị Bipi (thiếu) và Vera Barclay (ấu) năm 1940; tập sự ở bầy Sĩ Vương; làm Phó Thiếu trưởng Hùng Vương (1941); Thiếu trưởng Nhị Hà (1943). Đây là những đơn vị của Đạo Thọ Xương. Năm 1944, tr.Du lên Lạng Sơn lập Thiếu đoàn Chi Lăng (Đạo trưởng Lạng Sơn là Lương Thái Ly, quen gọi dưới tên E.Rétif vì là con nuôi một gia đình Pháp); năm 1945 về Phủ Lạng Thương phục hoạt Thiếu đoàn Sông Thương và lập Tráng đoàn Sông Thương.

Trong bài viết cho tập san Toàn Cảnh của Bộ Văn hóa và Thông Tin (2), tr.Thúy tỏ ý tiếc có những HĐ đã chọn con đường khác (tức là tuyến «quốc gia» - đối lập với tuyến «quốc tế» của CS - gồm VN Quốc Dân Đảng, Đại Việt Dân Xã, Đại Việt Dân Chính, Đại Việt Duy Dân, VN Cách Mệnh Đồng Minh, v.v.) để tranh đấu cho nền độc lập. Lời nói ấy ưu tiên ám chỉ tr.Tuyên là người

từng hoạt động gần bên ông chẳng khác gì tr.Trần Duy Hưng, mà ông không lung lạc được. Năm 1944, tr.Tuyên đã cùng tr.Mai Liệu, tr.Phan Xuân Thiện, hiệp với bs.Nguyễn Tường Bách (VNQDD) lập Quốc Gia Thanh Niên Đoàn; đoàn thể này bị Mặt Trận Việt Minh liệt vào hàng ngũ thù địch, sau 19.8.45 trở thành «Việt gian»! Tr.Du thuộc nhóm HĐ - như mấy trưởng vừa kể - không bị CS thu phục ngay từ thời kỳ tranh đấu bí mật chống Pháp. Điểm đáng vạch rõ là sự dẫn thân cách mệnh bên phía quốc gia hầu hết do ý chí với tao ngộ từng cá nhân (tráng sinh tự lái thuyền mình), không do một đầu não - tí dụ tr.H.ĐThúy - trực tiếp kêu gọi, dẫn dụ. Sự chọn lựa của tr.Du chẳng hạn (đến 1944 mới biết ở cùng tổ chức với tr.Tuyên) không do ảnh hưởng hay sự thúc đẩy của vị Đạo trưởng cũ; chính tr.Du nói với tôi điều này hồi ở Hà Nội.

Năm 1949, tr.Du đứng trong Ban Liên Lạc của tr.Trần Văn Thao vận động tái lập HĐ ; năm 1950 lập Tráng đoàn Bạch Đằng và Đạo Đồng Nhân. Tr.Tuyên bôn ba trong môi trường chính trị ; là một trong những nhân vật xây dựng giải pháp Bảo Đại, mở đường cho chính thể quốc gia trở thành lực lượng đối trọng với chế độ Hồ Chí Minh kể từ 1948, nên không mặc lại bộ đồng phục HĐ. Nhưng tôi phỏng đoán hai tướng Tuyên và Du vẫn giữ liên lạc với nhau, nhất là khi tr.Tuyên từ vị trí tham chính quay về vị trí đối lập xây dựng và hành nghề luật sư ở Saigon. Bởi thế, đầu thập kỷ 60, tr.Tuyên giao phó 4 người con cho tr.Du đưa vào Phong trào HĐ. Hai con trai, một vào tráng đoàn Bạch Đằng (tr.Du vừa tái lập), một vào thiếu đoàn Vạn Kiếp (3). Cùng thời điểm, hai con gái tr.Tuyên gia nhập tráng đoàn Mê Linh thuộc Hội Nữ HĐVN đang phát triển.

Tôi thường tới nhà riêng tr.Tuyên, đường Hồng Thập Tự Saigon, mỗi khi có việc HĐ liên quan tới các con của tướng, nhưng ít khi có thời giờ trò chuyện lâu với tướng. Dù sao, tôi có thể

kiểm chứng những nhận định về tướng thu thập từ nhiều người không kể tr.Dụ. Quả thực tr.Tuyên lặn lội trong chính trường thời kỳ đảo điên như thế mà bản sắc con người HĐ trước sau như một không hề biến cải ; đặc biệt, tuyệt nhiên chưa nghe có lời phê bình chỉ trích tướng đã dùng «thủ đoạn» để đối phó với bất cứ ai, hoặc dính dáng vào nạn tham nhũng, hay ít ra là chạy theo đặc quyền đặc lợi. Đến năm 1965, tr.Tuyên là Phó Thủ tướng (chính phủ dân sự, có trung tướng N.V.Thiệu làm Tổng trưởng Quốc phòng) nhận trách nhiệm lãnh đạo phái đoàn thiện chí viếng thăm các nước Trung Đông và Phi Châu, vận động sự ủng hộ cuộc chiến tự vệ của VNCH, soi sáng dư luận địa phương về chiến dịch lửa gạt và xuyên tạc của khối cộng sản nhằm khích động trào lưu phản chiến (cốt lõi là bài Mỹ) trên toàn thế giới. Chuyến đi hơn hai tháng trường, tính cây số ngàn gần hai vòng quanh trái đất. Tình cờ, tôi được Bộ Ngoại Giao cử tháp tùng phái đoàn phụ trách mật mã và hậu cần (logistics), nên luôn luôn tiếp cận với tướng. Hàng ngày khi dứt việc công, tướng hay giữ tôi ngồi lại

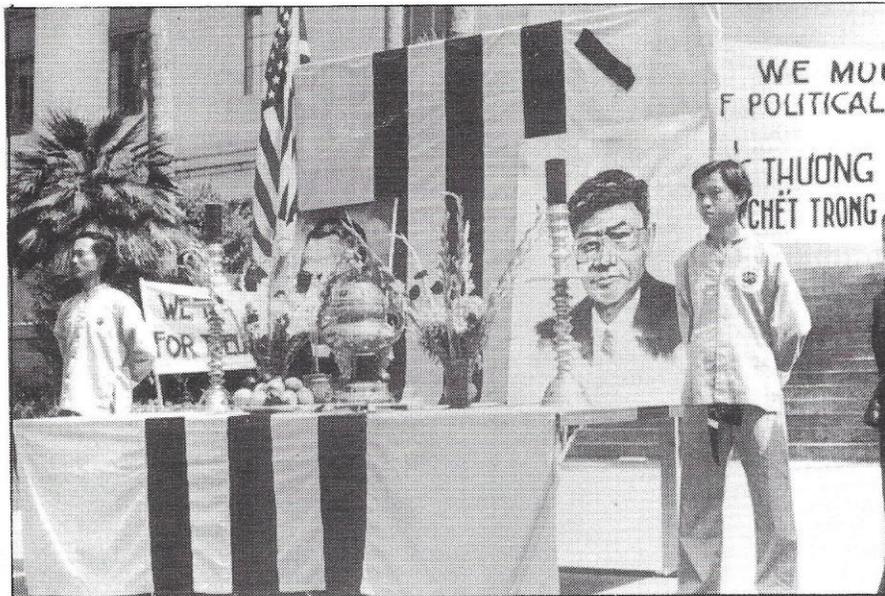
Họp báo của Thủ-Tướng Trần-Văn-Hữu , ngồi trước micro (Saigon 1950). Bên tay phải Thủ-tướng Hữu là L.S. Trần-Văn-Tuyên (Bộ-trưởng Phủ Thủ-tướng).

tâm tình xả hơi mười phút trước khi về phòng nghỉ. Thừa dịp, tôi đặt câu hỏi về nhân sự HĐ và chính trị trường đã đổi mặt, về những biến cố quan trọng mà trường can dự trực tiếp hoặc gián tiếp. Trường đã vui vẻ giải đáp một cách thành thực, cởi mở, đúng phong cách bậc đàn anh HĐ.

Tr.Tuyên cho tôi hay ở Hội nghị Geneva 1954, khi họp Ủy ban quân sự hai bên lâm chiến, tr.Tạ Quang Bửu (đại diện Việt Minh) có chào hỏi xã giao, và một lần, bất chợt nhắc nhở mối giao tình cũ giữa trường và ô.Võ Nguyên Giáp (4) nguyên là đồng nghiệp dạy học tư ở trường Thăng Long, Hà Nội. Trường cười nhẹ, bình phẩm rằng : «*họ*» (CS) *dò ý mình đấy, muốn tranh thủ cảm tình có lợi cho họ ; cũng có thể họ gài mìn mong tạo ra sự nghi ngờ (bên phía quốc gia) nữa, vì a.Bửu vốn là người réglo (giữ phép), không tự ý hành động, phát biểu như thế đâu !* Trường tiện thể kể

tách tiếp : *QG cũng như CS nếu cam tâm làm nô lệ cho một trong hai khối đối chọi, sẽ chỉ là con chốt thí trên bàn cờ thế giới. Làm sao người một nhà có thể tiếp tục giết hại lẫn nhau hoài ; bao giờ cho tới người cuối cùng đây ? Vậy nên tập làm quen với viễn tượng một đất nước dân tộc hòa bình thống nhất, một thể chế dân chủ công bằng, bảo đảm quyền tự do của mọi công dân, quyền hoạt động của mọi nghiệp đoàn, chính đảng, v.v. và đương nhiên, của phong trào HĐ - trường háy tôi rồi cười. Tôi hiểu trường nhớ đến HĐ thời kỳ 1945-46 dưới áp lực và sự thôn tính của Việt Minh, rồi 1962-63 có tổ chức Thanh niên Cộng Hòa muốn dành độc quyền.*

Theo chỗ tôi biết, tr.Tuyên là một nhà chính trị, rất hiếm hoi ở phía QG, đã đứng vào vị trí tiền phong – khá cheo leo, nguy hiểm, biết trước

Lễ Truy-diệu Cố L.S.Trần-Văn-Tuyên : Một Chiến-sĩ cho Dân-chủ Tự-do (Thị-sảnh Los Angeles-1978)

cho hay đã cùng tr.Cung Giũ Nguyễn, với tư cách HĐ, tới khuyên giải tr.Võ Thành Minh đang tuyệt thực thối sáo mưu cầu hòa bình, trước mặt địa điểm hội nghị. Còn tr.T.Q.Bửu – người được tr.V.T.Minh trao được làm Tổng ủy viên HĐ Trung Kỳ - đâu có dám tỏ lộ tình anh em thân thiết cũ bằng một cử chỉ tương tự.

Nói về tương lai đất nước đang lúc chiến tranh gia tăng cường độ, tr.Tuyên tâm sự rằng : *sẽ có một ngày mọi người phải đối diện với thực tại ; hai phía QG và CS phải chấp nhận sự hiện diện của nhau trên chính trường VN.* Trường phân

sẽ bị cả hai phe đương thời kịch liệt chống phá – vận động cho giải pháp lý tưởng để chấm dứt cuộc chiến VN-2 và thâm cảnh nổi da xáo thịt. Gạt bỏ giải pháp «*trung lập*» đang gây dư luận ồn ào, vì một chiều, không công bình, không công hiệu trước bạo lực, Trường muốn tiến tới tình trạng quốc nội «*chung sống hòa bình*» - *pacifist coexistence* – như Nga-Xô và Hoa-Kỳ đã thể hiện trên bình diện quốc tế. Sau này mới có cụm từ «*hòa giải hòa hợp*» (năm 1975 CS tung ra khẩu hiệu này chỉ có mục tiêu lừa bịp). Nếu là chủ trương chân thực như trào lưu từ

thập kỷ 90 ở hải ngoại đang phát triển dần dần qua thành phần dân chủ ở quốc nội, thì đúng với ước nguyện của trưởng. Tôi không ngạc nhiên khi được tin trưởng quyết định từ chối ra đi tị nạn. Đáng tiếc là trưởng đã lãnh nhận số phận bi thảm thường dành cho các nhà tiên tri, vì đi trước thời đại quá mau và quá xa nên có phần lẻ loi, không được tin cậy hưởng ứng, rồi cuối cùng, những thế lực và những kẻ thiến cận, u mê mù quáng, coi là đối tượng thù địch phải triệt hạ, sát hại, bằng cách này cách khác.

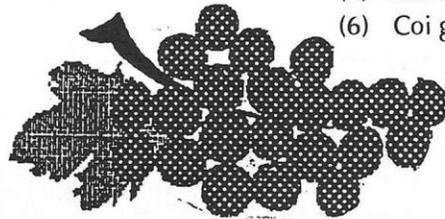
Trong cuộc hội luận về «HĐ và Chính Trị» (5), mâu thuẫn giữa chính trị (khẩu hiệu đề cao là «miễn đạt mục đích, bất chấp thủ đoạn») và hướng đạo (phải thành tín, đường hoàng, trong sạch, một lòng vì công ích), được đề cập với câu hỏi cố tình để trống lời giải : phải chăng đó cũng như Đông và Tây, không bao giờ tụ hội một chỗ ? Tình thực tôi đã nghĩ tới tr.Tuyên như Con Người HĐ Hiện Thực trong vũng lầy chính trị VN, nhưng thiết tưởng khi đó nói ra chưa đúng lúc. Phải chăng nay là thời cơ thuận tiện, đủ điều kiện nghiên cứu chính xác, để so sánh và chọn lựa dứt khoát con đường hành

động chính trị phù hợp với tinh thần HĐ và trách nhiệm công dân : nên theo mẫu mực của tr.H.Đ.Thúy (6) hay của tr.T.V.Tuyên ? Dĩ nhiên, sự tôn kính chúng ta dành cho công trạng của mỗi vị tiền bối trong công cuộc xây dựng Phong trào HĐVN sẽ không vì định hướng khác biệt mà thay đổi. ✱

Paris, tháng 6, 2000

Chú Thích :

- (1) BỐ VỆ là làng quê quán của Lê Lai
- (2) Cõi tài liệu «HỒ Chí Minh và HĐ» - nội san Trưởng số 3 bộ mới
- (3) Năm 1953, tr.Du tạm nghỉ sinh hoạt, giao LĐ Bạch Đằng cho tôi kiêm nhiệm. Vào Saigon, nghe nói có đoàn lấy tên Bạch Đằng rồi (tin trật !), nên tôi chọn tên Vạn Kiếp khi tái lập đơn vị. Lúc khởi thủy, VK họp ở Vườn Tao Đàn còn gọi tên cũ là Bờ-Rô, sau di chuyển về sân trường Chu Văn An (con tr.Tuyên nhập đoàn thời điểm này).
- (4) Cõi chi tiết trong nội san Dẫn Thân, số 1, bài khảo lược về tr.Trần Văn Tuyên của tr.Nguyễn Q.Khải
- (5) Cõi nội san Thăng Tiến (1985) của HDTU .
- (6) Cõi ghi chú (2)

Sói lên Đoàn

*****

Liên-lạc số 35, trang 20, trong mục Thú Bạn, Tr. Nguyễn-Đức-Tùng (L.Đ. Hoàng-gia, Virginia) có đoạn viết : ...."Liên-lạc số 34 có viết : Chỉ có L.Đ. Hoa-Lư ở Ca-li là đơn vị đầu tiên đưa Sói lên Đoàn theo kiểu V.N.... **đụng chạm** bọn em ở DC. rồi đó. Ở đây tụi em cũng gắng giữ lại những truyền thống tập tục đó để ..." Tiếp đó, có 3 độc-giá L.L. biên thư về yêu cầu cho biết "Tập-tục Sói lên Đoàn " ra sao mà xảy ra ... đụng chạm ? Khi được yêu cầu, Sói Già Kim-Dung (nhưng còn rất trẻ) liền biên thư nói nỗi lòng của một Akéla trong những giây phút lú luyễn ấy, kèm vài hình ảnh của buổi Tiễn Sói lên Đoàn, và hãy nghe Akéla Kim-Dung tâm sự :

Huntington Beach Park là khu rừng lý tưởng đã được chọn làm nơi tiễn Sói lên Đoàn. Hôm chủ nhật Halloween, lúc 8 giờ sáng trời thật đẹp. Vừa đến nơi, tôi đã thấy chiếc cầu bằng cây và dây cột lại, lơ lửng trên một thung lũng mà tôi có cảm tưởng như được bắt ngang trên một con sông chia hai miền Bắc Nam mà tôi thường được nghe BỐ MẸ nói đến.

Trong Bầy, một số Sói đã đến tuổi trưởng thành như Maoly trong câu chuyện rừng xanh đến ngày trở về với loài người. Hai tay hai bên, tôi dẫn các Sói sắp lên Đoàn đến tận đá Hội-đồng để nhận tiếng Rống Lớn. Đây là một vinh-dự mà trong đời một Sói Con chỉ có được hai lần : Khi Tuyên Huá và lúc Rời Bầy.

Đứng trước mặt các Sói, tôi ghen ngào không thốt nên lời. Cái uy nghi, vui vẻ thường ngày của một Akéla bay đầu mắt, nhường lại cho nỗi lòng của một phụ nữ yếu mềm. Các Sói cứ ngơ ngác nhìn tôi chờ đợi, rồi nhìn nhau, yên lặng, để rồi Báo Tận Tâm phải thay tôi nói giúp những lời nhún nhủ và từ giả.

Tại bên kia cầu bắc ngang khu rừng với thế giới bên ngoài (cây cầu này do các Thiếu-sinh của Đoàn Đình-bộ-Lĩnh thực-hiện), các Tr. Lê-Quang-Đức và Tr. Nguyễn-Minh-Giang đã đứng sẵn để chờ chúng tôi. Sau nghi thức bàn giao và tiếp nhận ở giữa cầu (không ngờ kỹ thuật của các HDS thực hiện chiếc cầu làm tôi vững tâm hơn), tôi đã bắt tay trái hai Trưởng, giới thiệu và dặn dò các em và thân ái nói với các Trưởng : “ . . . Nhiệm vụ của tôi, một Akéla đến đây là chấm dứt, xin ân cần trao các Sói đã đến tuổi lên Đoàn cho hai Trưởng, hy vọng các Trưởng sẽ tiếp nối chúng tôi hướng dẫn các em để sau này trở nên người hữu-dụng”. Khuôn mặt thật trang-nghiêm và đầy nghị lực của Tr. Đức cũng như bộ mặt “hý hứng” của Tr. Giang làm cho tôi cảm thấy càng yên tâm hơn khi trao các em vào tay các Trưởng.

Trở về bên kia cầu (phía đã khởi hành) ngoái nhìn lại, trong lòng vẫn còn luyến tiếc... thấy các Sói được thay khăn quàng mới của Thiếu-đoàn và lắng nghe căn dặn

một số điều cần thiết khi sinh hoạt với Đoàn. Rồi thành linh : một tín-hiệu của Tr. Đức phát ra, từ mọi nơi bốn hướng, các Thiếu-sinh được sự hướng dẫn của các Đội-trưởng từ xa chạy đến, nào xe La-mã (thực hiện bằng gậy cá nhân), nào kèn, phèn la (bằng nồi niêu sơn chảo) tạo nên một quang cảnh thật náo nhiệt và hào hứng của một ngày lễ lớn của Hướng-đạo. Các Tân Thiếu-sinh (các Sói vừa lên Đoàn) được các anh chị tiếp đón bằng xe La-mã để đưa đến nơi Thiếu-đoàn sinh hoạt, và cũng từ đó .. tôi không còn nhìn thấy hình bóng các Sói ngày hôm qua của rồi đâu nữa . . . !

Tôi quay mặt trở về với Bầy Sói vẫn đang đứng vòng tròn trông chờ tôi, một giọt nước mắt vô tình lăn dài trên má và tôi có cảm tưởng như đã nuôi những đứa con khôn lớn, đến một ngày nào đó đã đến tuổi rời xa chúng tôi để tự lập thân với những ước mơ đẹp để đang đợi chờ .

Kỷ-niệm một ngày đáng ghi nhớ trong sinh hoạt với Bầy.

Kim-Dung (Akéla và L.Đ.T. Hoa-Lu)

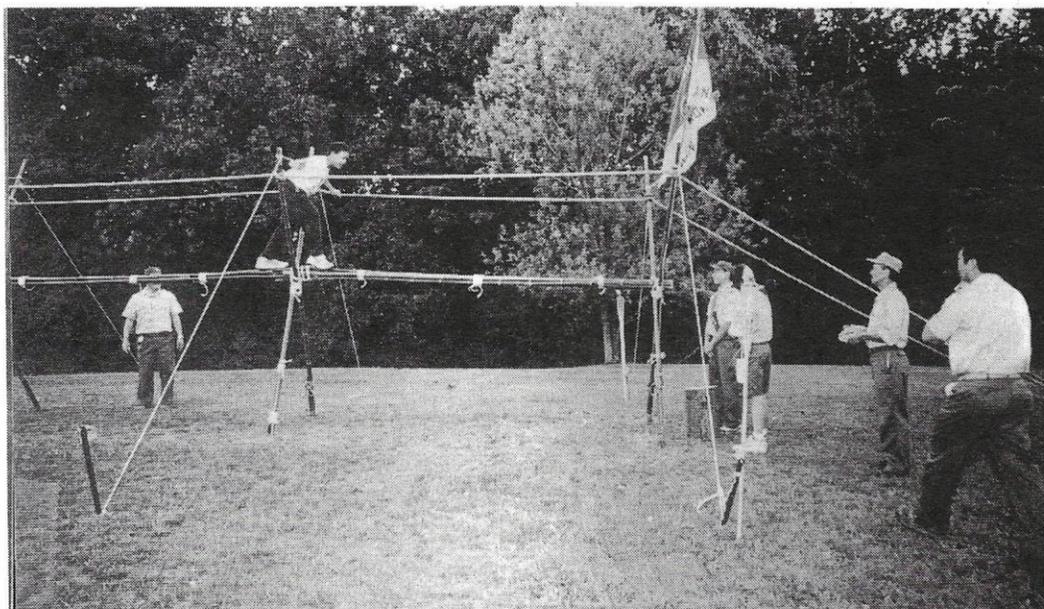

Các Sói Hoa Lũ khác cũng muốn lam le lên Đoàn, muốn bước qua cầu, nhưng Akéla chặn lại xét hỏi căn cước : Chưa đủ tuổi, trở về chốn cũ mà hát : *Vòng quanh đây, anh em Sói con, Bầy Sói Nhà Nam vừa khéo vừa ngoan ...*

Hình ảnh Tiến Sói lên Đoàn

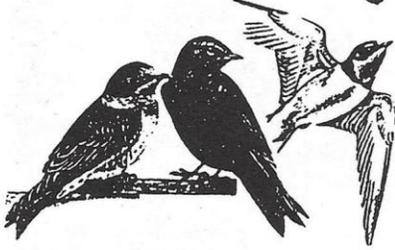

L.Đ. Hoa-Lũ tiến Sói lên Đoàn : Trên cầu biên giới, Akéla Kim Dung vừa trao em Sói cho anh Thiếu-Trưởng, Anh này ôm chặt ngay em Sói (sợ Akéla còn đổi ý), trong khi Akéla sứt sùi ... *Nước mắt như mưa!*

Sói Hùng-Vương của Miền Đông (gần mặt Trời) thì chí-khí nam nhi nhiều hơn: Đang chạy trên cầu khỉ, bên này cầu có các Trưởng đang thúc hối: *Chạy lẹ lên nữa!* Không thấy hình dáng Akéla đâu .

Thư Bạn

Một con Én không làm nổi Mùa Xuân, nhưng nhiều con Én đã đem lại mục "Ước - Mơ" này.

TR. TRẦN-VĂN-TOÀN (VIRGINIA)

... Tôi vốn có một người bạn học cùng lớp ở Trường Quang-Trung, Dalat, từ lâu bất tin. Cũng gần 30 năm. Mới đây, nhờ đọc Liên-lạc mới biết là người ấy : Cô Nông-Kim-Yến, vốn là một Trưởng của Nữ HĐVN của Đạo Lâm-Viên. Đạo ấy, tôi là Thiếu-sinh Đoàn Quang-trung, do anh Nguyễn-văn-Võ làm Thiếu-trưởng (đã từ trần), còn anh Lê-Phỉ là Trưởng HĐ và cũng là Giáo-sư Trung-học của tôi. Cuối năm 1959, lúc đang là Đội-trưởng Nhất, tôi quyết định cùng với đơn vị tham dự Trại Hạp Bạn Trắng Bom trước khi vào trình diện nhập học khoá 16 Trường Võ bị QGVN. Bởi chi phối của cuộc đời quân ngũ cho nên về sau tôi không gặp lại Cô yến. Có lúc tôi nghe nói Cô ấy có ra ứng cử chức vụ Hội-trưởng Hội Nữ HĐVN. Khi còn đi học, cô Yến là một học-sinh rất xuất sắc và năng động. Về phương-diện HĐ, cô Yến đã tỏ ra là một nữ HDS giỏi dấn, một Trưởng tài ba, tháo vát và vui tươi. Dù là bạn học cùng lớp và là cùng sinh hoạt HĐ, lúc nào tôi cũng ngưỡng mộ cô Nông-Kim-Yến. Không ngờ đời của một nhân tài hiếm có như cô lại kết thúc thê thảm như thế. Giá thử không có ngày 30-4-75, cô Yến chắc chắn sẽ là một trụ cột của Phong-trào HĐVN. (thông qua 6 giòng về sinh hoạt hiện nay) và chúc...

LIÊN-LAC : Nhờ Trưởng Trích L.T., trong L.L. số trước chúng ta được biết Trưởng Nông-Kim-Yến mà Tr. Thọ-Lâm rất thương tiếc, và hôm nay cũng nhờ Trưởng nhắc lại thuở thiếu thời, L.L. được biết thêm Trưởng Yến là một Trưởng HĐ "tài ba không đợi tuổi".

Đối với cá nhân tôi, chưa được quen biết Tr. Yến, nhưng nghe kể lại, trong lòng cũng bồi ngùi và tiếc thương cho một nhân-tài của Phong-trào, nhất là Nữ HĐ.

Trưởng nhắc đến Tr. Võ (Thiếu-trưởng Quang-Trung), đó cũng là một Trưởng lâu năm của Đạo Lâm-Viên. Năm 1953 tôi lên Dalat dự Trại Hạp Bạn Trưởng ba Miền ở đồi Tùng-Nguyên mà Trại-trưởng là Tr. Trần-Điền thì Tr. Võ chỉ mới là một Toán-trưởng, phụ lực với Tr. Lê-Xuân-Đàng (Quản-ly Trại). Tr. Võ sau làm Hội-viên Hội-đồng Tỉnh (Dalat), chị Võ có tiệm đan áo len ở góc phố Minh-mạng, gần chợ Hoà-Bình.

Đã điều chỉnh tên họ cho đúng và thay địa chỉ mới của Trưởng rồi. Vui mừng được biết thêm là Trưởng hiện đang sinh hoạt với L.Đ. Hoàng-Gia oai phong lắm liệt.

Tr. Trưởng-Văn-Thanh (Úc-châu).

Chúng tôi đã nhận được thư Anh, kèm hình ảnh về anh Minh, anh gửi trả lại theo lời yêu cầu của tôi. (Thông qua 21 giòng nói về Tr. Võ-Thanh-Minh). Anh kể chuyện Hoà và Loan, gợi tôi nhớ lại thời thơ ấu đã sống ở Quảng-trị từ 1933 đến 1954. Như vậy anh có thể hiểu lý do về kiến thức kém cỏi của tôi. Loan học cùng lớp, chúng tôi ngồi cạnh nhau cùng bàn và lại là Sói con của Bầy Long Phúc. Hoà thuở ấy cũng là sói con, nhưng thuộc bầy khác. Hoà với anh em mình lại cùng tuổi, Hoà với tôi cũng khá thân như Loan. Đạo ấy, Tr. Văn là Đạo-trưởng đạo Ái-Tử, L.L. có nhắc đến Trại Hè L.Đ. ở Cửa Tùng. Vậy xin anh cho tôi địa chỉ của Loan để biên thư thăm, xem Loan có còn nhớ đến tôi hay không? (thông qua 11 giòng nói về thăng trầm của công-vụ) kèm thêm 2 tấm ảnh, 1 chụp ở nhà Tr. Đông và tấm chụp ở Chùa, nhân cúng 50 ngày giỗ chị Thảo, có L.M. Tiến-Lộc cùng "thọ trai" với Thầy Trụ-trì.

LIÊN-LAC : Như đã dự tính, Liên-lạc số 36 này đề cập đến Tr. Trần Văn-Tuyên, số sắp tới, số Tết Tân-Ty sẽ nhắc đến Tr. Võ-Thanh-Minh, vì Tr. Minh bị nạn vào dịp Tết Mậu-thân ở Huế. Những số L.L. nhắc đến các Trưởng tiền bối rất được độc giả (chắc chắn là HĐ) hoan nghênh. Nhưng theo thể lệ của L.L. thì mỗi bài không được quá 2 trang, nếu có hình ảnh thì cũng chỉ 4 trang là nhiều, bù vào đó, có thể có nhiều bài viết của nhiều người khác nhau *viết về một nhân vật* cũng hợp lệ.

Anh đọc L.L. khi nhắc đến Tr. Văn, nhớ lại thời thơ ấu với Loan, Hoà. Hoà có ghé Montréal, thua chúng ta 1 tuổi (tuổi Mùi). có tặng tôi mấy tấm hình, anh Hoà cũng

thực hiện báo HD (Sấp Sắn), nhưng khi nhìn mấy số Liên-lạc của tôi tặng thì anh ấy khoái quá.

Trong thư anh, có đoạn khen L.L., về bài vở, tin tức anh chị em khắp nơi, nhất là những nhân vật HD lừng danh một thời bỗng nhiên xuất hiện trên L.L. và cảm thông với L.L. cái không khí *than thở chuyện anh chị em chúng ta ngày trước sao mà thân ái đến thế mà ngày nay thì ... chẳng được như xưa ...* và Ngựa tui tán đồng 2 câu thơ anh nhắc đến : ... Cuộc đời lúc thịnh lúc suy,

Lòng ta giữ mãi tương tri ban đầu.

Anh Thanh muốn hỏi địa chỉ của Loan để trắc nghiệm trí nhớ của Loan thì đã có sẵn trong L.L. số 34, trang 36, mục 15 rồi đó, nhưng anh Thanh đã "khai" hết cả rồi, còn chỉ nữa mà nghiệm với trắc ! Cứ thử đi !

Riêng tôi, tôi đã "test" xong trí nhớ của Anh rồi đó.

➤ TR. TRẦN-VĂN-THAO (VERMONT)

..... Tôi còn nhớ, sau 1954, tôi có mời Tr. Mai-Liệu và Tr. Trần-Văn-Tuyên, cùng với chúng tôi : Tr. Nguyễn-Văn-Tư (Làm việc ở nhà thương Bạch-mai) và Tr. Bùi-văn-Tất, một Trưởng HD vừa ở Hòn gay về cùng Nhóm chúng tôi ở Hà-nội như Đoàn-văn-Thiệp, Trần-Trung-Du v...v... tái lập HDVN cho khác với HD của FIAS.

Nhưng lúc bấy giờ anh em HD Quốc-gia có 2 việc quan-trọng để làm : Chống Cộng và Tái lập HD. Rồi tôi đi mời Tr. Tuyên và Tr. Liệu, đều đang bận làm báo : Anh thì ở Hàng Bún, anh thì ở Nhà Thờ Lớn Hà-nội nên cả hai anh đều từ chối và nói : " Anh cố gắng cho xong việc của Anh phụ-trách, chúng tôi cũng mong hoàn tất việc của chúng tôi".

Sau này, tôi có dịp gặp lại Tr. Tuyên ở Saigon, anh ấy vẫn bận rộn như thường. Anh Tuyên có dẫn tôi đến gặp một số Trưởng HD ngoại-quốc ở Saigon mà anh ấy quen biết. Sau 1975, tôi được biết anh Tuyên bị C.S. bắt đi giam ở Hà-Tây (sau đổi là Hà-Son-Bình) do một người cùng bị bắt và giam cùng anh Tuyên kể lại : Anh Tuyên bị chết bất thần sau một buổi thuyết trình, sau đó anh em trong tù đưa A.Tuyên ra nghĩa địa bằng chiếc xe hai bánh. Tôi có cầu-nguyện cho anh Tuyên được thành thoi nơi cõi khác. Tôi được biết là A.Tuyên có người con gái lớn, thương Bố lắm, tên cô là Đạm-Phương, cũng là một khuôn mặt khá lớn về Văn-hoá nên cũng nổi tiếng lắm.

Anh Thoại có nhiều tin tức trao đổi với HD Trường-niên các nơi, với tờ Liên-lạc, anh cố gắng tiếp xúc với Đạm-Phương thì anh tha hồ mà biết nhiều tin tức cũng như những hoạt động nổi tiếng của Tr. Tuyên.

(Thông qua 14 giòng nói về sức khoẻ, sự giao tế hạn chế của tuổi già và nhớ anh em). Tờ Liên-lạc từ ngày được Thoại coi sóc, đó là nhờ Phúc Tổ, nay đã được chải chuốt được kẻo trai, ngoan ngoãn, làm cho những Ông Bố Nuôi cũng nở mày nở mặt mà chúng tôi cũng thơm lây.

LIÊN-LẠC : Đọc các bài viết về Tr. Trần-văn-

Tuyên gửi về cho Liên-lạc, so với những đoạn kể lại của Anh cũng về Tr. Tuyên, em thấy không có khác chi mấy, em hết sức phục trí nhớ phi thường của một Trưởng đã 94 tuổi, còn nhớ, còn ngồi ghi lại được bức thư dài đầy đặc chữ của 2 trang giấy. Những tin của Anh, sẽ bổ túc hoặc xác nhận những tài liệu hiện đang có, hy vọng người viết Lịch-sử HDVN sau này sẽ dễ dàng đối-chiếu.

Anh nhắc đến Đạm-Phương : Đúng lắm. Trưởng này tài ba, nhưng rất bận. Nhờ Cô Năm Xóm Chuối nhắc, Đạm-Phương đã liên-lạc với em, đã gửi một số hình ảnh của T. Tuyên để có mà "trang điểm" cho L.L. số này, từ trang bìa cũng như những trang trong của bài viết của nhiều Trưởng khác nhau.

Anh nói đến sự cải tiến của L.L., đó là nhờ cơ duyên may mắn : Trước hết là nhờ sự hưởng ứng của độc giả, một loại độc giả rất đặc biệt, rộng lượng, rộng lòng và "rộng ... đủ thứ" cho nên L.L., còn tồn tại cho đến ngày nay, gần 10 năm trời. Tiếp đến là tờ báo theo đúng tôn chỉ và mục đích của nó là LIÊN-LẠC mà thôi, không phải là một diễn-đàn, không phải là tờ báo văn chương nên ai - có chút máu Hương-đạo - đều có thể tham gia cuộc chơi chung một cách thoải mái được .

Kính chúc Anh sức khoẻ thật tốt để đôn đốc đàn em.

Tr. Tôn-Thất-Cảnh (San Jose).

Chiều nay, mình mới nhận được tờ L.L. số 35, bị cái buồn đầu tiên khi mới lòi tờ báo ra khỏi phong bì, nhìn thấy hình anh Trần-Trung-Du. Tr. Du là người đầu tiên mình gửi gắm thằng con trưởng của mình khi anh Du làm Thiếu-trưởng ở Saigon. Đọc các bài nói về anh Du, mình thấy buồn ghê và không bao giờ còn gặp lại Tr. Du nữa.

Đọc tiếp tờ L.L. lại càng buồn vì thêm vì biết Thoại không qua dự Trại Hè ở San José được, rứa mà lâu ni mình sẽ dự định ở lại ở Trại toàn thời gian để, sau đó, lòi Thoại để mình tập Trí Năng Công, dù không có ai, mình cũng lòi Thoại ra tập cho được. bây chừ nghe Thoại nói như rứa, thử nghe có buồn không ?. Còn về bệnh Tim của Thoại, mình sẽ chỉ thêm vài thể căn bản của Thái-cực quyền nữa. Trời không chịu lòng mình thì sao mình không buồn được, Thoại ơi ! (xin qua 14 giòng về du Tr.

Nguyễn-văn-Hai qua San Jose dự trại). Sau khi gửi thư cho Thoại, lại đọc tiếp lần nữa tờ L.L. (mình phải đọc nhiều lần như nghe băng nhạc, càng đọc nhiều lần càng thấy "thấm", càng thấy ... hay). Cũng trong L.L. biết là Thoại bị bệnh tim, đã khuya rồi, định đi ngủ, nhưng ngủ không yên, phải dậy viết cho Thoại vài hàng mới yên bụng. Thoại ơi, nếu đụng đến tim mạch là phải cẩn thận, không coi thường được đâu, nói ra, chắc có nhiều Trường sẽ "chửi" mình, nhưng mình phải nói :

Có 2 điều phải lựa chọn : 1. Tờ báo L.L. hấp dẫn,
2. Tuổi thọ của Thoại.

Mình sẽ chọn điều thứ 2 là phải để cho Thoại nghỉ, nghĩa là, trước hết Thoại sống với Chị Vy và các cháu, sau là có dịp gặp lại bạn bè cũ, trong đó có mình. Thoại nên hạn chế công việc để lo cho sức khỏe. (xin qua 6 giòng về tấm lòng của anh Cảnh, và trong một thư dài khác, hỏi về bệnh trạng và hướng dẫn cách tập).

LIÊN-LẠC : Anh Cảnh của tui ơi !

Anh là một trong những người đặc biệt lo cho sức khỏe của thành em này hơn là lo cho số phận của Liên-lạc, dù Anh nói rất ... mê L.L. : đọc lui đọc tới, đọc từ trên xuống dưới , đọc đi rồi còn đọc lại nữa, ngồi đọc "đã" hết báo rồi, nằm xuống đọc tiếp, đọc như rứa còn chưa chịu, còn yêu cầu gửi "L.L. cũ qua" để nghiên ngẫm thêm cho thấm. Fini l'eau dire (Hết nước nói rồi !) Nghe anh diễn tả sự mê say L.L. (nói riêng và nói nhỏ nhỏ... như mê gái), người phụ trách cũng khoái, nhưng như đứa em này đã trả lời trong thư, anh lại cho là Ngựa này "khó chịu". Tuy khó chịu mà Anh Cảnh của tui vẫn "cung chịu" và còn hỏi rõ bệnh tình để bày cách tập, tấm lòng Bó-Tát ấy, đứa em này lấy chi mà đền đáp, chỉ còn biết trông gặp Anh để học hỏi thêm nơi "Ông Thầy" cách giữ gìn sức khỏe, chắc khi ấy anh Cảnh của tui sẽ vui lòng lắm phải không hở Anh ? Nhắc nhiều nói mãi đến sự ân cần của Anh, chắc anh sẽ giận và nói :

Hướng chi cũng giống việc nhà,

Lọ là thâm tạ với là tri ân...

Phải không anh Cảnh của tui ? Tui đã ghi tên Tr. Nguyễn-Văn-Hai vào danh sách đọc giả dài hạn của L.L. rồi, kể từ số tới.

Với 3 bức thư dài của Anh, tui làm rãng mà trả lời trong mục Thư Bạn được, xin có thư riêng, vì nếu dưng hết thì thiên hạ nói là anh em mình "câu giấy", suy tôn lẫn nhau, choán chỗ của tờ L.L. Lấn Đất dành Dân !

Akéla Kim-Dung (Nam Cali).

Xin lỗi Anh Thoại về sự chậm trễ, vì em đang bận thực hiện một số công việc cho Trại Liên-Kết 6 của các LD miền Nam Ca-li. Cũng chính vì thế, em quên mất tiêu.

Em gửi qua anh 2 tấm hình (dặn lui dặn tới xin anh đừng đăng trong L.L., kéo mọi người đọc sẽ cười em...).

Bên này tui em thiếu Trường cho ngành Ấu, nên bắt buộc em phải nhập làm một và chơi theo kiểu của Sói con V.N.. Hoàn toàn VN anh Thoại ạ ! Như anh nhìn thấy trong hình : con trai của em thì cho mặc đồng-phục như BSA, còn với con gái thì giống như các Sói bên VN : Cũng với "mũ trái dưa" viền vàng và quần sọc, giày chéo đằng sau. Cũng làm "Tiếng Rống Lớn" như các em Nam v.v... Bên cạnh đó, em được sự cố vấn của Tr. Loan nên khi các Sói lên Đoàn, các em trội hẳn về mọi phương diện. Tuy rằng mất rất nhiều thì giờ cho H.Đ., nhưng em lại "enjoy" nhiều hơn (thông qua 7 giòng về sinh hoạt của LD)... Cứ thao thao bất tuyệt với Anh Thoại về Bầy Sói mà quên mất hỏi thăm sức khỏe của anh (thông qua 9 giòng nói chuyện về bệnh tim, hỏi thăm Bạn cũ ở "Cầu nước đá" gửi châm thêm củi lửa cho L.L., và sau hết là chúc gia đình, chúc L.L. và chúc nhiều thứ khác.

LIÊN-LẠC : Đã nhận được bài và hình của Sói lên Đoàn, đang lập tức đăng trong Liên-lạc số này để trả lời đọc giả khỏi ám ức . Theo đăng ấy nói là tuy bận rộn nhiều nhưng rất "enjoy" với những sinh hoạt HĐ hiện nay, anh Thoại rất mừng. Nhà Thơ Tuấn Việt có 2 câu thơ rất hay (Hướng-đạo một Đời, trang 129) :

.... Cuộc hành trình Bạn đang qua,

Sao cho xứng đáng có Ta trong Đời.

Cũng như anh Thoại : cũng "enjoy" với tờ Liên-lạc, tuy rất bận và ... lo. Akéla Kim Dung chỉ bận rộn vài ba năm để vài giọt nước mắt lăn trên má, khi tiễn Sói lên Đoàn, còn anh Thoại thì "tứ thời bận rộn", vì lo nhiều thứ : nào là lo cho đủ bài vở, lo trả lời thư riêng (có những chuyện không trả lời trên L.L. được), lo phát hành cho đúng hạn kỳ, lo thiếu củi lửa, và ngán nhất là lo bị "Bề Trên" quở : *chỉ lo việc thiên hạ, mất thì khi thấy khi không, tìm thì đập loạn xạ ngẫu trật nhịp, ăn uống thất thường, đã lớn rồi mà có thân không lo* (coi như anh Thoại vẫn còn là Sói con, chưa lên Đoàn !). Sẽ có thư riêng về địa chỉ của Hạ (dân Cầu Nước Đá), hoàn trả 2 tấm hình cho mượn sau khi đã làm cliché xong, và cảm ơn đã lo lắng cho củi lửa của L.L.).

Tr. Hoàng-Nguyên-Thi (Kyoto)

... Thành thật mà nói, làm báo H.Đ. khó kéo dài lắm, vì nhiều lẽ, nhưng tôi biết 2 lẽ terrible nhất là Tiền và Bài vở., cho nên tôi không ngạc nhiên thấy Liên-lạc dạo sau này vắng "Trang Sách Báo H.Đ." nhận được, vì báo H.Đ làm sao mà ... Thọ được (xin lỗi anh Thoại) !

(thông qua 7 giọng về những kỷ-niệm H.Đ của thời xa xưa). Phần anh viết (Số Tay, Mã Thư, Thư Bạn và một vài phụ-diễn), tôi thấy anh Ngựa hay liên hệ người khác với mình, và nếu quen đi thì ta thấy cũng ... hay hay, nếu không phải là lý thú như khi ta đứng trước cái ngây thơ, khi phô trương cái hồn nhiên của những trẻ con vậy ! Tôi nói điều này mà không sợ xúc phạm, vì anh Ngựa cũng như chúng ta đều là hậu-duệ của Cụ BiPi. Hễ có dịp (và lúc cao hứng) là Ngựa dẫn dắt người đọc theo lối kể lể cởi mở và người đọc độ lượng đi theo Anh và thấy mình đang tiến sâu vào những điều trước kia mình đã nghĩ, đã sống, đã trải qua mà vô tình mình không nhớ ra và cũng chẳng có ai ghi lại để con người của mình được sống trẻ trung lại . Tôi xin gọi thêm một kỷ niệm anh "giận" tôi thật lâu vì tôi mượn 2 cuốn sách (Đôi Bạn và Đoạn Tuyệt) của anh mà không trả, vì đã trót làm mất ở sân banh L'Acceuil, Huế (thông qua 21 giọng về chuyện đời, cách sống của người Nhật so với Ta), sau hết là chúc và mong H.Đ. ngày càng phát-triển .

* **LIÊN-LẠC :** Thư của người Bạn phương xa, đã cách biệt nhau từ 1951, nay ngồi nhớ lại, những chuyện cũ ngày xa xưa thời anh em mình còn là học trò. Nguyên hỏi thì mình thú thật là bây giờ : *Vẫn còn nói nhanh như xưa* mà dạo đó, trong Đoàn nói Thoại là *súng liên-thanh*, còn nhớ không ? Tr. Mai-Liệu, Tr. Thơ , Tr. Lâm Lợi và nhiều anh em khác than phiền là nói chuyện với Thoại rất khó nghe, mà nghe Thoại nói trong điện thoại là một ... cực hình ! Vừa tiếng Huế nặng nề, vừa "đồn dập như trời đổ mưa" (Rứa mà có người bạn rất thân đã thương mà nói : *Rứa mà Cô Vy nghe được, hiểu được và... khoái mới kỳ!*). Bạn Nguyên nói đúng, Ngựa tôi nhiều khi rất chủ quan, cứ đem bụng dạ của mình phơi ra hết, tưởng ai cũng như mình, cũng có người "chê" là nói "Thiên Trời Địa Đất". Còn anh nhắc lại chuyện giận anh vì tội làm mất sách, tôi còn nhớ (nhớ dai lắm), vì đó là 2 cuốn sách của anh tôi thường cho tôi thi đậu xong mà tôi rất thích . Hãy nghe thơ kể việc mượn sách đây :

Có tiền mua sách để mà coi,
Tối mượn không cho nói hẹp hòi

Quần tử sá chi lòng chẳng ngại,
Mất công cho mượn, mất công đòi !

Đọc mãi thư của Nguyên, Thoại này muốn nhờ Nguyên một việc : Kể lại chuyện Đoàn mình đi cắm trại ở Hiền-sỹ, gần sông Bồ, có buổi chiều Chị Lý (quê ở Sông Bồ) cầm tay Thoại đi dạo, khi về Trại bị anh Hiền : Đoàn-trưởng kêu vào lều "chỉnh" (Nên nhớ là Thoại dạo ấy 13 tuổi, Chị Lý đã 18 và học ở Đồng-khánh trên Thoại 4 lớp , đầu dám lên phén, coi mình như em, (Thề nói sự thật, hoàn toàn sự thật). Sau đó anh em biết anh Đoàn-trưởng chúng ta có cảm tình và Yêu chị Lý mà chỉ đi đường một chiều nên "non arriver où" (Không đi đến đâu !).

Mình muốn nói nhiều nữa, nhưng sẽ có thư riêng, kẻo thiên hạ nói là anh em mình "câu giờ" nói chuyện ba láp.

Gần vòng trái đất đường bay
Xa nhau nhưng vẫn đầu dây rất gần
Cám ơn lòng đã ân cần
Tình trao gấp mấy mươi lần Của trao.

Chờ đọc thư mình gửi cho Bạn để biết thêm tin nhau.

Tr. Nguyễn-Đức-Tùng (VA.)

..... Nói có sách, mách có chứng, em gửi 2 tấm hình để Trường coi chơi. Bầy ở cầu tre bên kia, sau khi xong nghi thức vượt cầu tre và được đón tiếp phía bên kia bởi Thiếu-đoàn. Có gì khác biệt ở V.N. ? Mặt mày em Sói không có gì buồn thảm hết khi rời Bầy ! Chắc tại ăn Mc Donal d nhiều quá, thôi thì vớt vát được chút nào tập tục xưa cũng là quý rồi. Nhìn hình thấy mờ, vì làm lễ lúc hoàng-hôn, cờ được cắm ở các góc cầu .

(Thông qua 4 giọng về L.Đ. Hùng-vương, + thăm. ... và chúc ...)

* **LIÊN-LẠC :** Nhìn hình chụp sinh hoạt con cháu Hoàng-Gia rời Bầy lên Đoàn , không thấy một ... "Công chúa" nào cả, kể cả công chúa Già cũng như công chúa Non hèn chi chạy như cow-boy, không có màn " *Bước chân qua cầu nước mắt như mưa*" giống Bầy Hoa-Lư của Miền Tây HK. Ở đây (Virginia) mới đúng là cầu ... khỉ, còn đi trên cầu của L.Đ. Hoa-Lư (trong hình có nhiều Sói đang đi) thì an toàn như cầu Trường-tiền ở Huế . Trường nói có lẽ ăn nhiều Mc Donald nên khô khan tình cảm và chạy qua cầu như bay, còn chắc Sói của Hoa-Lư có lẽ ăn phở tái, nhiều nước , ít bánh phở và nhiều tiêu ớt (cho cay con mắt).

Đã có thư riêng gửi Trường, chúc Trường mọi sự an vui, và cho gửi lời thăm Trường của Trường. ✱

CHÚT KỶ-NIỆM XƯA

Kính dâng hương hồn Cố Luật-sư Giáo-sư Trần-Văn-Tuyên
Thân tặng: - anh Trần-Tử-Huyền (*Xóm Trường-niên Oakland*)
- Cô Sáu Trần-Tử-Dạm-Phượng
- Cô Bảy Trần-Tử-Lan-Anh
(*làng Tân-Hương*)

Đọc tờ Liên-Lạc số 34 nhân một buổi Picnic do Xóm Trường-niên Oakland bên Cali tổ-chức, anh Trần-Tử-Huyền đã kể lại cuộc đời của Thân-phụ: Cố Luật-sư, Giáo-sư Trần-Văn-Tuyên. Tuy tôi không thuộc nhóm bên đó để được nghe lại lịch-sử cuộc đời của Thầy, nhưng hễ ai nhắc đến Thầy là làm tôi bùi ngùi xúc động, hồi tưởng lại lúc khi còn đi học trường tư Nữ-học Hoài Đức, phố hàng Trống Hà-nội, và tôi đã là một trong các học trò của thầy trong thời-gian học Trung-học từ 1938 đến 1942.

Thầy Trần-Văn-Tuyên đang viết lưu-niệm cho một số học trò, trước khi chia tay nghỉ hè.

Thầy là Giáo-sư Việt-văn (môn chính) nhưng các môn khác như Toán, Lý, Hóa, Pháp-văn, tới lớp Thầy vẫn giảng thao thao bất tuyệt mỗi khi các giáo-sư phụ-trách bị đau hay có việc nhà bận không tới được. Chỉ cần lật sách học trò đến chương nào, trang nào, Thầy sẽ giảng tiếp tục theo đúng chương-trình.

Hồi ấy, chỉ một vài kỷ-niệm nhỏ nhưng đã in sâu trong trí nhớ tiềm-thức tôi và chỉ khơi dậy như một cuốn phim khi có ai nói đến Thầy hoặc khi đọc những bài ca tụng thầy trên các trang sách báo. Tôi rất đau buồn hồi di cư năm 1975, chỉ kịp bỏ sở về nhà trong vòng vài tiếng để ra đi, nên đã phải bỏ lại tất cả : bao nhiêu hình chụp kỷ-niệm hồi ấu thơ, hồi đám cưới, hồi làm việc bên nhà, bên Thụy-sĩ cho Terre des Hommes, những cảnh đẹp các nước bên Âu-châu mà tôi đã được hân-hạnh đi thăm, những sách vở, những tài-liệu Hướng-đạo, nhất là các tài-liệu dự Hội-nghị quốc-tế của các T.U.V. các nước Đông Nam Á tại Kuala Lumpur bên Mã-lai, và cuối cùng quyển lưu bút học trò quý nhất của tôi. Nhớ đến Thầy làm sao tôi quên được : mỗi lần đến giờ dạy của Thầy, học trò ai nấy đã vào lớp, Thầy mới từ từ đi vào với dáng dấp nhanh nhẹn trẻ trung (Thầy là một trong số các giáo-sư trẻ), với mái tóc nâu, bông, hơi quăn, Thầy mỉm cười chào khi cả lớp đứng dậy và dơ tay ra hiệu mời mọi người ngồi xuống. Thầy giảng Việt-Văn, những lời giảng của Thầy về văn thơ của những : “Nguyễn-Du”, tác-giả truyện

Kiều, “bà Huyện Thanh Quan”, tác-giả bài “Chiều tà” trên đèo Ngang, “bà Đoàn-thị-Điểm” với những lời thơ đọc đáo thật sâu xa sắc bén đối chọi với đề thơ thi đố của sứ Tàu ... vân vân và vân vân ... thật hấp dẫn, thật hay đến nỗi hết giờ học những câu thơ, lời văn Thầy giảng, mọi học trò đều như đã thuộc lòng. Và một lần, trước khi tan giờ học vài phút, Thầy từ từ đến trước mặt tôi (tôi là học trò ngồi bàn đầu), Thầy để một chiếc bông tai trên bàn, nói nhỏ: “Cô đánh rơi chiếc bông tai ngoài hàng hiên”. Giật mình tôi sờ lên hai tai, quả nhiên một bên đã bị mất một chiếc, y hệt chiếc bông Thầy vừa đưa. Lần khác, nhà trường cử hai học-sinh đại-diện tranh giải bóng bàn với các trường Nữ Trung-học Hà-nội, chị Hà-thị-Xuân-Du và tôi là hai người được chọn. Vì muốn đoạt giải để được tiếng mang danh-dự cho nhà trường, ông Giám-đốc Huỳnh-Tân đã mời mấy anh

H.L.V. trong đó có anh Lê-văn-Tiết quán-quân Đông-dương và Pháp-quốc đến dạy và tập dượt cho hai chúng tôi. Mỗi lần các anh đến tập dượt cho chúng tôi lại đúng vào ngày và giờ học của Thầy. Và khi ông tùy-phái mang giấy của ban Giám-đốc mời tôi xuống sân, bắt buộc tôi phải xin phép Thầy vắng mặt giờ học đó. Đến giờ sau trong tuần có mặt, thầy gọi tôi đứng lên nhắc lại lời Thầy giảng lần trước. Lẽ dĩ nhiên, tôi lúng túng làm sao nói cho đúng được ... Thầy nhắc nhở tôi và luôn cho cả lớp: "Dù cô nào thích thể thao, các môn, các hoạt-động ngoài phạm-vi nhà trường cũng không được sao lãng bài vở, nhất là môn Việt-Văn, môn học, phần lớn quan-niệm cho rằng Việt-Văn là môn tiếng mẹ đẻ, dễ học, không cần-thiết". Tức quá, tôi bật khóc ... Tôi rất thích và yêu văn-chương dù là Hán-văn hay Pháp-văn, nhất là Việt-Văn, văn-chương của nước mình. Chỉ vì bất khả kháng phải vắng mặt giờ học của Thầy mà Thầy lại cho là tôi coi thường. Tôi bèn cãi lại, nói một câu không suy nghĩ: "Thầy chỉ nói láo!". Nói xong, tôi hoảng hốt, ân-hận đã dám cãi lại Thầy bảo "Thầy nói láo" và vội vàng xin lỗi. Cũng may, sau hai tháng tập dượt, chị Xuân-Du và tôi mang lại cúp về cho nhà trường, và từ đó, dù có bị đau, tôi cũng ráng tới lớp, luôn luôn có mặt, và bài vở tôi làm đều được điểm khá hơn.

Thầy Trần-văn-Tuyên, ngoài xã-hội, Thầy là vị Luật-sư, một nhà văn uyên-bác tuổi trẻ mà tài cao, là một nhà chính-trị rất nổi tiếng thời bấy giờ, một H.Đ.S. gương mẫu, trong ngành giáo-khoa, Thầy là một vị giáo-sư rất tận tâm, rất giỏi, thêm vào, Thầy còn có trí nhớ rất đặc-biệt nữa. Việc lớn Thầy nhớ đã đành, những việc thật nhỏ không đáng bận tâm, Thầy cũng không quên.

Bốn năm học Trung-học, cuối năm thứ tư được nghỉ một tuần trước khi đi thi, chúng tôi đưa nhau mỗi người có một quyển lưu bút, tự trình bày cho đẹp rồi chờ đến giờ dạy lần chót, thuận tiện, đưa lên mỗi Thầy xin một vài giòng lưu niệm và chữ ký. Sau đó, chúng tôi luân lưu đưa từng tay các bạn ghi lại những kỷ-niệm vui buồn đã từng chia sẻ với nhau trong nội-trú, ở lớp học cùng chung dưới một mái trường tuy nhỏ, nhưng rất thân yêu, vì học xong bốn năm, sau kỳ thi, chúng tôi sẽ từ biệt nhau, không hẹn ngày tái-ngộ. Tôi và ba người bạn cùng đợi giờ học cuối cùng đưa lên Thầy một lượt bốn cuốn lưu bút để xin Thầy viết vài câu và chữ ký. Trong vòng mười phút chờ chuông reo đổi lớp, Thầy đã viết xong và tự tay đem sách trả lại cho từng người.

Trong quyển của tôi Thầy viết một bài thơ 8 câu, có 4 câu Thầy đã nhắc lại lời tôi, trong lúc giận dỗi đã nói: "Thầy chỉ nói láo":

*"Nói láo mà chơi, viết láo chơi!
Nào ai nhật giữ cánh hoa rơi,
Cánh hoa ký ức tung trước gió
Hương nhớ tan bay đượm đất trời !*

Đọc xong, tôi không ngờ một chuyện nhỏ tưởng đã rơi vào lãng quên theo thời-gian, đối với Thầy không đáng để nhớ mà Thầy vẫn nhớ, vẫn còn nhớ để ghi vào mấy lời thơ ngắn ngủi trong quyển lưu bút của tôi.

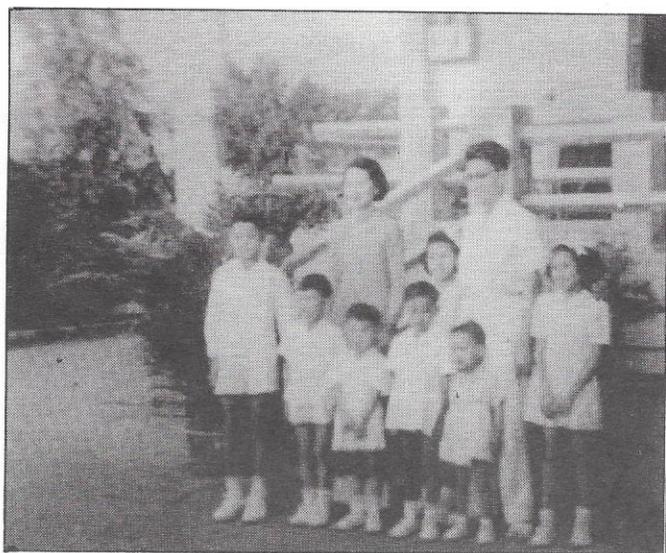
Thật tiếc thay, chỉ vì chiến-tranh, vì vận nước sui xẻo thay đổi chế-độ, bao nhiêu bậc nhân-tài trong nước mà Thầy là một đã phải uất-hận lia đời ra đi tức tử: Thầy, vì vẫn luôn luôn kiên gan, giữ vững ý chí, lập-trường, quật-cường chống lại, bị tra tấn đầy đọa đến nỗi phải bỏ mình trong lao tù để lại trong lòng mọi người một mối buồn sâu đậm và một nỗi luyến tiếc khôn nguôi.

Trò "Thào-kê Thận trọng" đang bắt tay Lady B.P. nhân dịp Họp mặt 17 Ủy-viên Nữ Hưởng-đạo Đại diện 17 Quốc-gia Á-châu (Malaysia 06-12-1962)

Thường thường, trong suốt cuộc đời, ai ai cũng có những kỷ-niệm dù ít hay nhiều, những kỷ-niệm vui có, buồn có, khổ có, sướng có, ai cũng có một thời vàng son để nhớ, để tiếc, có thời lận đận, phải tranh-đấu để mà có đời sống hiện nay, và ai đã là H.Đ. cũng có những kỷ-niệm một thời đã từng hoạt-động - và bây giờ tuổi mỗi ngày mỗi chất nặng trên đầu, kẻ hèn này xin ai ai dù ít tuổi, bằng tuổi hay hơn tuổi, sống trong hoàn-cảnh nào cũng luôn cầu tiến, giữ tính tình luôn vui trẻ và nhất là luôn luôn quý trọng những kỷ-niệm, gìn giữ trong đầu, trong tim mọi kỷ-niệm xa xưa quý báu để đời, khó quên của riêng mình. ✨

Thảo-kê Thận-trọng
túc Bà Cả Hộ làng Tân-Hương
Dallas, Texas.
Mùa Xuân năm Canh-thìn
(April 2000)

Thầy Trần-Văn-Tuyên và Gia-đình (1954)
 (Từ trái qua phải) :

- Trần-Tử-Huyền (Trưởng Nam)
- Trần-Tử-Nhuệ (Thứ Tư)
- Bà Trần-Thị-Phúc (Phu-nhân)
- Trần-Vọng-Quốc (Thứ Sáu)
- Trần-Tử-Thanh (Thứ Năm)
- Trần-Thị-Đạm-Phương (Thứ Hai)
- Trần-Tử-Miền (Thứ Bảy)
- Tr. Trần-Văn-Tuyên
- Trần-Thị Lan-Anh (Thử Ba)

NHỚ

Chantez, oiseaux! ruisseaux, coulez! croissez, feuillages
Ceux que vous oubliez ne vous oublieront pas
V.HUGO (Tristesse d'Olympio)

Nhớ quá ai ơi, nhớ quá chừng !
 Nhớ **Nàng Liên Lạc**, bạn tình chung.
 Nhớ **Người chịu khó** hơn ai hết,
 Suốt tháng quanh năm giúp đỡ Nàng.
 Nhớ bạn tri âm, nhớ xóm làng,
 Xóm làng Bách-Hợp nở đầy hoa,
 Nhớ thơ **Tuấn-Việt** sao hay quá,
 Tình cảm, văn phong rất thiết tha.
 Nhớ lão tướng **Tuân** tài **ảo thuật**,
 Chạy đua, bơi lội đoạt huy chương.
 Nhớ bạn **Thanh-Viêm** cười dí dỏm,
 Tiểu lâm tao nhã chẳng ai bằng.
 Nhớ ông **Hổ Hớn** miền sông Hậu,
 Xa cách muôn trùng vẫn mến thương.
 Nhớ bạn **Thanh-Hy** thời ở Huế,
 Mái trường Khải-Định với sông Hương.
 Nhớ thơ **Vịt nước** trời Phan-Thiết,
 Tô điểm rừng bông khéo trở tài.
 Nhớ trưởng **Xuân-Lan** và **trưởng Trúc**,
 Dẫn thân cùng sói vẩn vương hoài.
 Nhớ người **hiệp-sĩ bê-rê thắm**,
 Quyết giúp Nàng Liên trọn kiếp tầm

*
 *

Lời quê gửi đến bạn vàng,
 Với niềm hy vọng đôi đàng cảm thông
 Nhờ Nàng Liên-Lạc vui lòng
 Chuyển bài thơ Nhớ đến cùng bạn xa.

Melbourne, năm 2000
HOÀNG HỘI

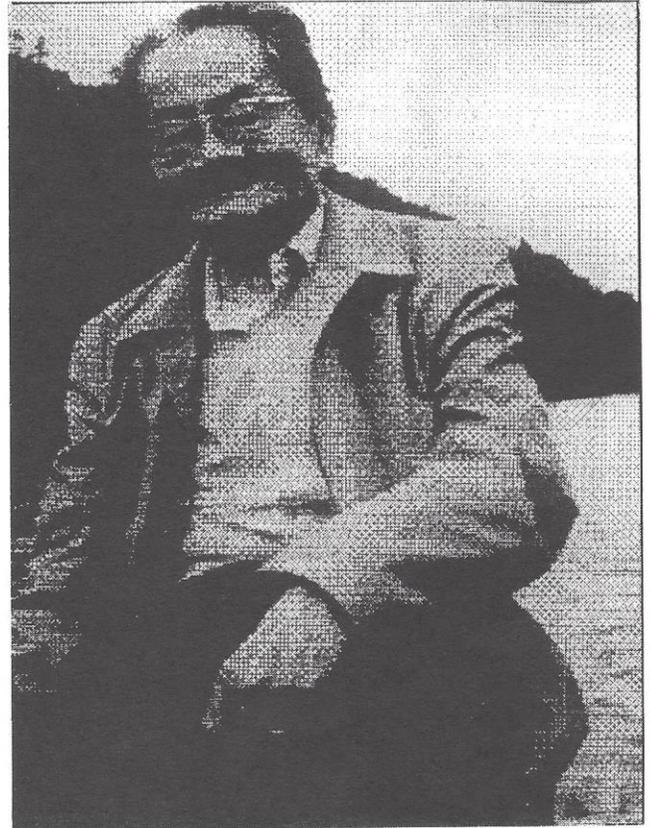
Nha Trang ngày 10 tháng 7 năm 1999

Anh Ecureuil bavard thương mến,

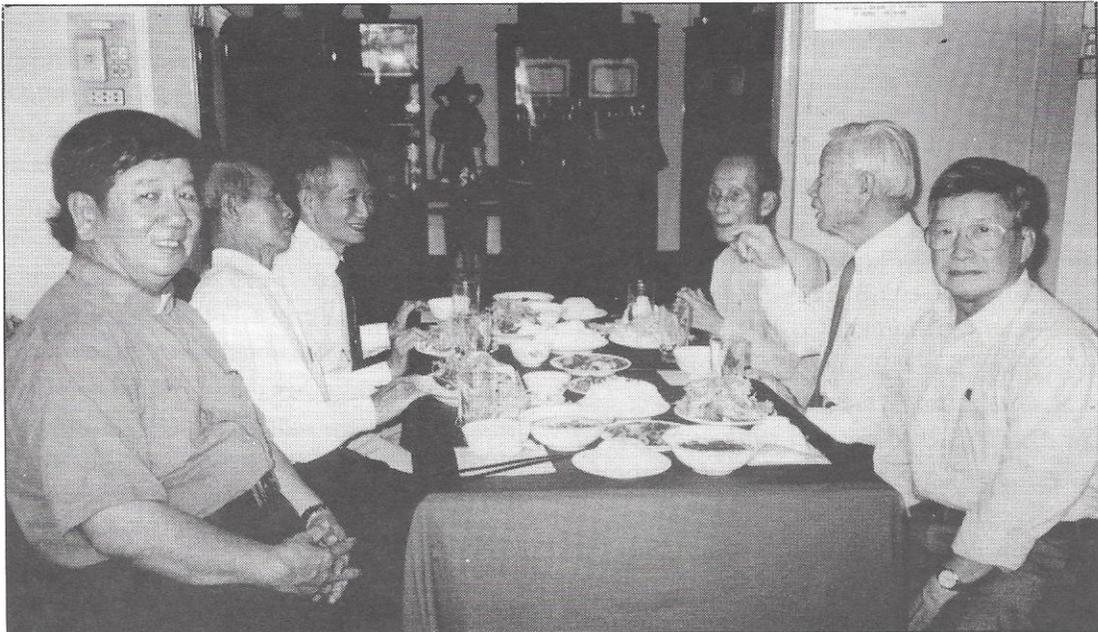
Tôi vừa vào Saigon gặp lại và đi chơi cùng những anh em trong đó, đi thăm làng Tân-Hương, hình như có ai cũng đặt tên một làng như vậy, đến xứ Tân-Việt, thăm và nói chuyện nói chuyện mấy chị dự tu dòng Mến Thánh giá mà, lạ lùng, thích đeo hoa Bách-Hợp, rồi đến xứ An-nhơn, Gò-vấp thăm Cha Bình, nhưng đã làm Cha ấy thất vọng vì đã không ăn "món đặc biệt" chuẩn bị cho người khách quý, bởi không nổi khách quý này, sinh năm Tuất, đã là thuộc họ cây rồi. Rất vui trò chuyện với những tên "anh chị" bên xe Tây-ninh. Về nhà, có năm chục đồng của Vũ-thanh-Thông chờ. Không còn là cá thảng tư nữa. Và cũng không nghe lời dặn của Sóc, vẫn có mấy chữ này để cảm ơn. Hơn thế nữa, thư này bỏ thùng ở Hoa kỳ, không chỉ để hà tiện mấy coupons-réponse mà biết chắc là thư sẽ đến an toàn. Thôi, mến thăm tất cả các anh chị còn nhớ đến tên tôi và một lần nữa cảm ơn tấm lòng chân thật của người nhà lá.

Nguyễn

10-7-1999

Tr. Cung-Giũ-Nguyên (Nha-trang- 1999)

Để tưởng nhớ đến nhau : Từ trái qua : Cha Tiến-Lộc, Tr. Mô, Tr. Lương, Thầy Trụ-trì Chùa, Tr. Lược và Tr. Thanh. (ảnh Tr. Thanh tặng Liên-lạc, kỷ niệm bữa thọ trai tại Chùa Pháp-Hoa, gần cầu Trường-Minh-Giang, sau lễ cúng 50 ngày Chị Thảo).

Hội Họp

Cáo Lăng tử

*****

Hàng ngày trên báo chí truyền thông, truyền hình hoặc trong cuộc sống, chúng ta thường tiếp cận với những cuộc Hội nghị, Đại hội, Phiên họp, Hội họp, Hội ý ... từ cấp Quốc tế, Quốc gia, Xi nghiệp và cho đến Tổ-chức Họp bạn, Họp Trường-niên, họp Liên-đoàn, họp Đoàn v.v... Có những hội nghị rất tốn kém và trịnh trọng, nhưng kết quả chẳng được bao nhiêu, hoặc sau đó chẳng bao giờ được nhắc tới.

Theo quan điểm của Tiến-sĩ Karlfried Hans (Giám đốc Viện Đào tạo Quản-trị Xi-nghiệp ở Đức) thì :

“Sở dĩ các cuộc họp trên không mang lại kết quả là do người Chủ-tọa thiếu chuẩn bị và không biết điều hành”

Vậy người Chủ tọa phải làm thế nào để cho một buổi họp thành công ? Bài viết dưới đây nhằm trả lời các câu hỏi trên, dựa theo cuốn : **Hội họp ; Chuẩn bị ; Điều khiển ; Đánh giá** của Tiến sĩ Karlfried Hans, hầu giúp cho các Trường Trẻ của HDVN có thêm kinh nghiệm “Cầm Đón Vị”.

Chuẩn bị

Chuẩn bị chu đáo là yếu tố quan trọng mang lại thành công cho buổi Hội họp. Hay nói cách khác : Việc chuẩn bị và kết quả của buổi họp có mối tương quan quyết định. Chuẩn bị càng chu đáo thì kết quả càng cao, thiếu chuẩn bị thì kết quả chẳng ra gì !

1. Mỗi phiên họp cần một chủ tọa : Khi có từ ba người trở lên họp bàn chuyện gì, thì một trong ba người ấy phải nắm giữ vai trò điều khiển. Người Chủ tọa phải được thông báo trước (càng sớm càng tốt), vì chính anh ta sẽ đảm trách việc chuẩn bị, thông báo ngày giờ và địa điểm, theo dõi tiến trình buổi họp và dự liệu các giải pháp cho những vấn đề đem ra thảo luận.

2. Thông báo chương trình : Là người chủ tọa, bạn phải thông báo trước chương-trình buổi họp với lý do và mục đích phải đạt tới. Để các tham dự viên biết trước họ sẽ bàn gì và chuẩn bị ý kiến. Nếu cần, bạn phải nhờ người nghiên cứu trước từng đề mục hoặc gửi kèm các tài liệu tham khảo, dự án đề nghị hay bản

phác họa ... để các tham dự viên nắm vững đề tài, tránh mất thì giờ trong buổi họp.

3. Gạch bỏ mục “linh tinh” : Một buổi họp có chuẩn bị thì không nên có mục linh tinh. Mục này thường chiếm nhiều thì giờ và không mang lại kết quả, vì các tham dự viên không biết trước để chuẩn bị. Nếu có chuyện bất ngờ quan trọng xảy ra cần phải ghi thêm vào chương trình nghị sự, thì bạn phải cho các tham dự viên biết là nếu thêm vào đó mục mới, thì một hay vài mục ghi sẵn sẽ không thảo luận kịp, phải dành vào kỳ họp sau. Như vậy, các tham dự viên sẽ cân nhắc trước khi đề nghị thay thế.

4. Thời khóa biểu : Người chủ tọa phải ấn định thời gian thảo luận cho từng đề tài và giữ đúng thời khóa biểu. Dĩ nhiên, bạn không thể bấm dộn thời gian chung cho các đề mục, mà hãy dự trừ thời gian cụ thể cho từng đề mục xem họ cần bao nhiêu phút, rồi bạn cộng thêm 10 đến 15% thời gian dự phòng nữa. Điều quan trọng là bạn phải bắt đầu và kết thúc đúng giờ.

5. Địa điểm thích hợp : Phòng họp phải ngăn cách mọi xáo trộn của ngoại cảnh (Nên cúp điện thoại và khóa cửa phòng). Bạn đã từng gặp trong lúc họp có điện thoại reo, bạn nhắc máy và xin lỗi “đang bận họp” rồi cúp máy. Thời gian gián đoạn chừng một phút thôi, nhưng sau đó là những câu hỏi : “chúng ta đang bàn đến đâu rồi” hoặc “đến phiên ai phát biểu ý kiến” v.v... Suy nghĩ bị đứt đoạn, tư tưởng bị ngắt quãng, bạn sẽ vất vả lắm mới mang không khí buổi họp trở lại bình thường. Tương tự, để những người bên ngoài khỏi quấy rầy, bạn nên khóa cửa phòng họp, hoặc gắn trên cửa : “Đang Họp - Xin Miễn Vào”.

6. Chuẩn bị dụng cụ cần thiết : Phòng họp phải có sẵn bản viết, sổ đỏ, giấy bút và đồng hồ. Tâm lý học đã chứng minh, có đến 70% các ấn tượng mà chúng ta thu nhận được đều qua đôi mắt. Bạn có thể rút ngắn thời gian họp khi trình bày các vấn đề qua sổ đỏ hay phác họa chúng trên bảng. Mặt khác, bạn nên đặt trong phòng họp một chiếc đồng hồ (càng lớn càng tốt) để các tham dự viên thấy được “thời giờ đang trôi đến đâu rồi”. Nó sẽ giúp bạn - người chủ tọa - và các tham dự viên tự kiểm soát, kìm chế mình, không ai phải nhắc nhở ai cần để ý đến thời giờ cho phép.

7. Thời điểm và thời gian họp : Trong mỗi ngày có thời gian nhất định thích hợp cho buổi họp, lý tưởng nhất là khoảng 9 - 11 giờ và 14 - 16 giờ, đó là thời gian người ta đạt năng suất cao nhất.. Đồng thời bạn phải tạm ngưng buổi họp để giải lao trước khi các

tham dự viên mệt mỏi, người ta không thể tập trung tốt quá một giờ, và chỉ nên nghỉ giải lao khoảng 10 phút. Khoản cách giải lao càng ngắn thì sự bắt đầu trở lại càng dễ dàng.

8. **Thư ký cho buổi họp :** Là một người chủ tọa, bạn không thể vừa điều khiển chương trình, vừa theo dõi và ghi chép biên bản được. Bởi thế bạn cần cử người làm biên bản cho buổi họp, và người được đề cử phải biết trước để chuẩn bị. Trong những phiên họp dài ngày, người ta thường đề cử Thư ký "lập biên bản luân phiên" từ ngay phiên họp đầu.. Nhờ vậy, bạn và các tham dự viên sẽ có được một biên bản tổng kết đầy đủ, và theo dõi được kết quả của buổi họp.

Phần trên, tôi đã nhấn mạnh đến sự quan trọng của người Chủ Tọa : Khi một buổi họp không đạt được kết quả, lỗi hầu hết là do người Chủ tọa. Hoặc là người đó không chuẩn bị kỹ, hoặc anh ta không đủ khả năng điều khiển. Phần dưới đây, tôi trình bày vấn đề : Làm thế nào để điều khiển một buổi họp đạt mục đích và không mất nhiều thì giờ.

Điều khiển

1. **Khai mạc đúng giờ :** Là người chủ tọa bạn phải cố gắng khai mạc đúng giờ, bất kể có bao nhiêu người hiện diện, đừng để người đến đúng giờ bị phạt ngồi chờ kẻ không đúng giờ, và những kẻ đến trễ này cứ tiếp tục đến trễ vào những buổi họp tới. Để chấm dứt tình trạng này, bạn nên áp dụng một trong ba phương thức như sau :

a) Người đến trễ bị "phạt tiền" tùy theo quy định, đặc biệt đối với những buổi họp định kỳ thường xuyên.

b) Người đến trễ vào lúc một đề mục đang bàn thảo, người đó không được phát biểu hoặc đưa ra ý kiến gì liên quan đến đề mục đó.

c) Toàn thể phiên họp sẽ ngưng ngay việc thảo luận khi người đến trễ bước vào và yên lặng theo dõi cho đến khi người ấy an tọa.

Nếu cả ba phương thức vẫn không thành công, bạn phải trực tiếp nói thẳng với đường sự.

2. **Mở đầu thân thiện :** Là Chủ tọa, bạn không nên đi ngay vào đề mục, mà nên dành ít phút "Làm nóng" để khởi động không khí buổi họp. Ai cũng cần có thời gian ... lấy trớn. Cũng như khi nhảy xa bạn phải lấy trớn thì nhảy mới xa được. Bạn có thể tạo

không khí thân mật cho phòng họp bằng cách nói thật ngắn về một chuyện hấp dẫn nào đó, hoặc về thể thao, hay một biến cố trong vùng ... Tóm lại, những lời mở đầu làm quen có thể nói về bất cứ chuyện gì. Sau đó mới thực sự đi vào đề mục của buổi họp : Bạn xác định rõ là buổi họp chỉ thảo luận quanh các ý kiến đề nghị, hay phải đưa ra một quyết định nào đó. Nhờ vậy, các tham dự viên mới biết rằng mình sẽ phải "đi trên con đường nào và đi tới đâu "

3. **Lắng nghe người khác :** Trong các buổi họp có chuẩn bị, thường ít ai biết lắng nghe người khác, ai cũng sẵn sàng những ý kiến và muốn được chia sẻ. Nhưng dù khó khăn đến đâu, là Chủ tọa, bạn phải biết lắng nghe người khác, vì đó là một phương cách gây thiện cảm và là nghệ thuật "chiếm lòng người không cần lời nói ". Chủ tọa là nhạc trưởng của một ban nhạc hoà tấu, có quyền quyết định cho một nhạc công chơi lúc nào và bao lâu, nhưng không thể nhảy xuống đàn nhạc, chộp lấy cây đàn rồi mặc sức gảy. Dĩ nhiên với cương vị của chủ tọa, bạn cùng thảo luận với mọi người, nhưng phải thận trọng, nhất là : bạn không bao giờ phát biểu ý kiến đầu tiên, nếu không thì bạn đang cố tình lôi cuốn các tham dự viên đi theo ý mình. Một chủ tọa kinh nghiệm chỉ phát biểu ý kiến 20% và các tham dự viên 80% số thời gian.

4. **Đặt câu hỏi :** Đặt câu hỏi là phương thức tao nhã để hướng dẫn buổi họp. Bạn có thể dùng câu hỏi để lái câu chuyện theo ý mình một cách nhẹ nhàng, thoải mái. Kỹ thuật đặt câu hỏi là dụng cụ của nhiều lãnh vực khác nhau như : Ngoại giao, thường thuyết, sư phạm, buôn bán và cả y tế nữa.

Có bốn loại câu hỏi thường dùng theo thứ tự nhiều ít trong các buổi họp : (a) Câu hỏi mở ; (b) Câu hỏi đôn ; (c) Câu hỏi dẫn ; (d) Câu hỏi đóng.

(a) **Câu hỏi mở :** Bạn mở đầu cuộc thảo luận với những câu hỏi mà người ta quen gọi là câu "mào đầu", tạo dịp cho các tham dự viên nhập cuộc thảo luận : Xin anh N. cho biết ý kiến về vấn đề này ? hoặc là Theo các Anh., các Chị thì vấn đề này chúng ta phải giải quyết ra sao ? Cũng có thể là liệu chúng ta còn những khả năng nào nữa không ? Bạn nên sử dụng loại câu hỏi này càng nhiều càng tốt, nó giúp bạn nhanh chóng giải quyết được nhiều vấn đề.

(b) **Câu hỏi đôn :** Bạn chỉ nên sử dụng loại câu hỏi này khi muốn phác hoạ một đề tài, hay nhấn mạnh một mục nào đó. Chẳng hạn : **Vấn đề Họp Bạn năm nay chúng ta phải chú ý đến các**

việc : Thành lập Ban Tổ chức, Phân chia nhiệm vụ, Tìm thuê địa điểm, Lập chương trình sinh hoạt, dự liệu số người tham dự, Tiếp đón các phái đoàn, Kế hoạch tài chánh .... Phản ứng điển hình đối với các loại câu hỏi này, là khi bạn vừa dứt lời, thì thường chỉ còn lại câu hỏi cuối cùng nằm trong tai các các tham dự viên, và họ sẵn sàng đi ngay vào các câu hỏi đó. Tốt nhất là bạn đừng vội bắt đầu thảo luận ngay, mà hãy đề nghị : **Giờ chúng ta đi sâu vào từng vấn đề, bắt đầu điểm thứ nhất, xin các Anh, các Chị cho ý kiến về điểm này.**

(c) Câu hỏi dẫn : Bạn muốn dẫn buổi họp đi theo ý mình, nhưng phải hết sức thận trọng, vì đó là một hành vi áp đặt trá hình, chẳng hạn : **Chắc anh A cũng đồng ý với ý kiến vừa nêu ra ? hay là Ai có ý kiến gì khác về vấn đề này nữa không ?** Cũng có thể **Tôi nghĩ anh B chắc cũng ...** Với những câu hỏi loại này, bạn cố tình dẫn người khác đến câu trả lời **“Có”** hoặc **“Không”** theo ý muốn của Bạn. Đồng thời, bạn cũng có thể lôi kéo được những người chưa phát biểu hoặc những người rụt rè do dự phải lên tiếng.

(d) Câu hỏi đóng : Chỉ khi nào Bạn muốn chấm dứt thảo luận về một đề tài nào đó, mới nên sử dụng loại câu hỏi đóng này : **Anh C, đây có phải là ý kiến cuối cùng của anh không ? hay là Chắc các anh cũng đều đồng ý với những ý kiến vừa phát biểu, ta có thể bước sang đề mục khác được chưa ?** cũng có thể là **Nếu không còn ai có ý kiến gì nữa, thì chúng ta chấm dứt mục này được chứ ?** Với những câu hỏi như trên hoặc tương tự, người được hỏi chỉ có thể trả lời được một câu, rồi chấm dứt ; bởi thế bạn chỉ nên sử dụng nó khi muốn làm sáng tỏ một vấn đề, hoặc lấy biểu quyết cho một chuyện gì đó. Chú ý : Khi một câu hỏi hay một đề mục đã đặt ra, phải được chấm dứt với một kết quả rõ ràng.

5. Gạt bỏ những gì không nằm trong đề mục : Thường trong các buổi họp, có một vài tham dự viên không quan tâm đến một đề mục nào đó, hoặc đề mục đó nhạt nhẽo đối với đa số. Sẽ có người sốt ruột muốn chấm dứt tình trạng này bằng cách : **Tôi có một câu hỏi tuy không nằm trong chương trình, nhưng có lẽ nhiều người quan tâm ...** và như vậy là bắt đầu đi ra ngoài chương trình. Tình trạng này chẳng có gì lạ, vẫn thường xảy ra. Bạn phải tìm cách gạt bỏ ngay những gì ngoài đề mục bằng cách **Đấy cũng là một đề tài quan trọng, chúng ta có thể đưa vào buổi họp kế tiếp chẳng ?** hoặc là **Vâng, chúng ta sẽ bàn tới**

chuyện này sau và chỉ như thế bạn mới giữ cho cuộc họp đi sát chương trình và đạt được kết quả. Đó là nhiệm vụ quan trọng của Chủ tọa.

6. Tóm lược những gì vừa thảo luận : Sau mỗi buổi họp đều có một biên bản, nhưng thỉnh thoảng trong suốt buổi họp, bạn cần tóm tắt ngắn gọn từng phần, để giúp các tham dự viên có được một cái nhìn trước cho toàn bộ vấn đề. Tạm so sánh với công việc xây một chiếc cầu : Nếu xây cầu bắt qua một con sông hẹp, bạn chỉ cần xây trụ hai bên bờ. Nhưng nếu sông quá rộng, , chắc chắn bạn phải cần đến nhiều cột trụ giữa dòng.

Tóm lược từng đoạn trong một buổi họp, chính là những cột trụ giữa dòng đó, sau một phần nhất định hoặc sau một thời gian thảo luận dài ... Và cuối cùng bạn nên nhắc lại những điểm đã được đúc kết để người thư ký ghi vào biên bản tổng kết. ✨

(Còn một đoạn cuối nữa)

TIN VUI

Được tin vui : Anh Chị Dương-Ngọc-Hương
(Xóm Trường niên Ottawa) làm lễ Vu quy cho
Út-Nữ : Dương Thu-Thảo
đẹp duyên cùng chàng Trai
Nguyễn Thành-Danh
Út Nam của Bà Nguyễn Thị Thành.
Hôn lễ cử hành ngày 29 tháng 7 năm 2000 tại
Ottawa. (Canada).

Nhân dịp vui này. Chúng tôi xin chúc mừng Anh Chị
 Hương (Ê Núi Q.N.) được thêm "Rể Sâm Quy".
 và thân mến chúc hai cháu
Thu Thảo : Trăm Năm Hạnh-Phúc
 .....

Liên-Xóm Trường-Niên Ottawa-Montreal
Ban Phụ-trách Liên-Lạc
Chúc Mừng

Sổ Vàng

1.	Tr. Nguyễn Tấn-Phước	50	Mỹ-kim
2.	- Vương Cát-Hanh	20	-
3.	- Đinh Xuân-Phúc	20	-
4.	- Vũ Ngọc-Thuý	40	-
5.	- Lê Văn-Phước	20	-
6.	- Lê-Đặng	30	-
7.	- Phạm Thọ-Lâm	40	-
8.	- Phạm-hữu-Phúc	10	-
9.	- L.Đ. Bách-Việt	10	-
10.	- Nguy64n-T-Xuân-Lan..	30	-
11.	- Đạm-Phương	200	-
12.	- Nguyễn-Thành-Cung .	50	-
13.	- Đinh Hồng-Phong	30	-
14.	- Lê Kim-Dung	50	-
15.	- Nguyễn Minh-Thể ...	20	-
16.	- Võ-Văn-Hon	30	Gia-kim
17.	- Phạm Thế-Thông	50	-
18.	- Dương Văn-Hoá	30	-
19.	- Quỳnh-Loan	24,87	-
20.	- Trương Lạc-Phiêu ..	50	Úc-kim

*****

Thủ-quỹ khóa Phần Thu của Liên-lạc số 36 này ngày 14-8-00 và xin chân thành cảm ơn độc giả đã gom củi lửa để cuộc vui chung được kéo dài.

Liên-Lạc

Tạ Tình

*Chàng lẽ ôm lòng chờ đợi mãi,
Cả đành bội ước với tình quân.*

Vì muốn Liên-lạc phát hành đúng kỳ hạn (đã như rúa gần 10 năm rồi), nên đã phải gửi đến Nhà In gấp, đành phải "phụ lòng" một số Trường rất có lòng **đã, đang và sẽ** tặng một số hình ảnh Trại Hợp Bạn Kỷ-niệm 70 năm HĐVN tại San Jose, nhưng đến hôm nay L.L.vẫn chưa nhận được. Chắc chắn sự chậm trễ này do Bưu-điện Mỹ và Canada cố tình "làm khó dễ" anh chị em chúng ta làm mất vui nhiều người, trong đó Ngựa tôi là làng la xóm làm rộn tú phượng bát hướng Tuy nhiên, Liên-lạc số sắp tới sẽ cố gắng bù đắp lại sự thiếu sót đó.

Liên-Lạc

Mừng Bảy Mười Năm H.Đ.V.N.

*****

**Hai Ngàn tháng Bảy đẹp vui sao !
Hội họp luban Trưởng Vĩnh-Đào
Hương-đạo Thất Tuần mừng kết quả
Việt-nam trường cứu hết lao đao
Vượt đèo Gắng sức bền tay lái
Xuống núi Giúp đời vững chí cao
Đoàn kết Đệ Huỳnh tìm hướng mới
Trao truyền tâm đắc chỉ đường vào.
California tháng 7 năm 2000
Đa Phong**

Mừng Đại-Thọ Cửu Tuần

Trại-Trưởng Cung-Giũ-Nguyên

*****

Độc tiểu-sử nói Anh : người Trại-Trưởng
Nhiều chóa mắt ù hai tai
Cung-Giũ-Nguyên tên họ để đời
Một học-giả kiêm Thầy dạy
Đồi Tùng, Anh đứng ngắm sự đời
Sào sạc rừng thông tiếng suối reo
Một đám trại sinh mang bị gậy
Nghe Anh giảng dạy cách làm người
Kỹ-sú, bác-sĩ, trong hàng ngũ
Một đám choai choai đứng ngăn người
Trăm năm Trại-trưởng đời Bạch mã
Năm tám, sáu ba, đức sáng ngồi
Nhiệm vụ Anh trao cây gậy nạn
Trách nhiệm làm Anh để dạy người
Trong anh em đây hành lý
Gậy dài thước sáu xuống đi thôi
Lâm từ đã nói học hỏi
Mong sao thực hiện Hương Đạo Đời.

Hoảng Đa Ngôn

B.C.C. Bửu Thanh Thông

Mã Thui

Đây là nơi ẩn tích của những vị không muốn cho thiên-hạ biết "đường gương nét kiếm" của mình, nhưng buộc lòng Mã-Tử phải chống đỡ, để thiên hạ ..... mua vui

Tr. Vũ-Ngoc-Thủy (New Orlean).

Thấy chưa ? Đã tìm được Bạn (qua Liên-lạc), nay lại được thêm một Bạn nhờ đọc L.L. mà nối lại vòng tay sau 37 năm bất vô âm tín. Đọc đến "... *tưởng tượng tôi bồi hồi, xúc động chừng nào ...*". Anh Thoại cũng vui lây cái niềm vui ấy của Thủy (mặc dù chưa bao giờ thấy mặt) và thấy mình đã giữ đúng vai trò ... Liên-lạc.

Một đoạn thư khác, Thủy khen L.L. dùng danh từ "*củ lửa*" hay quá ! Ủ, với Hường-đạo thì đúng rồi, có củ lửa mới có lửa trại, có lửa trại mới có vui chơi, có học hỏi, có kỷ-niệm, có anh, có em và có mối dây để giữ chặt nhau. Những thứ đó + lại = ra Liên-lạc .

Trong phần cuối thư, Tỉnh viết : "... *nhắc đến người tình năm củ, chẳng có đầu, và cũng chẳng dám đầu, vì Bề trên ngó xuống, nguy hiểm lắm...*". A, chú này cũng thuộc bài, cũng biết sợ, khá lắm, đó là bài học sống lâu muôn đời có Hạnh phúc, Thọ lắm đấy. Nói thiệt đó ! Kinh nghiệm đây mình mà !

Tr. Nguyễn-Xuân-Mông (Sacramento).

Đọc một mạch tập '*Kỷ-yếu Công-chánh*' và '*Lá Thư Ái-hữu Công-chánh*' mới thấy công-phu của anh em '*Tây Lục Lộ*', trong đó có anh Mộng của tui. xin cất nón chào anh Mộng. So với *Kỷ-Yếu Q.G.H.C.* của bọn tui thực hiện, làm răng mà bì được. Thoại ni nhận thấy có 3 lý do :

1. Trường Công-chánh có một lịch sử lâu dài, từ năm 1902 lận.
2. Các Cựu sinh-viên thành tài còn lưu trữ nhiều tài liệu và hình ảnh để gom lại

3. Các ông Lục-lộ (ta) ra hải ngoại còn trở lại nghề chuyên môn củ (như anh Mộng của tui), bọn xu , biết thương yêu nhau và hãnh diện với ngôi trường năm xưa của mình

Đúng không anh Mộng ? Đã có thư riêng gửi Anh.

Nghe Anh Mộng nói Anh và Bề trên sẽ tham dự Trại Kỷ-niệm 70 năm HDVN, tiếc là Ngựa tui vắng mặt. Buồn nhiều hơn 5 phút. Buồn lắm lắm anh chị Mộng ơi ! Dù sao, đến năm 2002 dịp Họp Bạn TT 7 (nếu còn sống) thì Ngựa tui sẽ có mặt. (*Đọc đến đây, Bề trên của tui phán : Đùng có nói trước bước không rời mô ! Có thật sự muốn đi Trại thì bỏ câu này đi*) Vậy thì xin đọc giả L.L. xem câu này như ..." không có" cho trên thuận dưới hoà và Ngựa tui cũng sẽ được đi Houston dự Trại T.T. 7.

Trong thư, anh Mộng nói đã cáo lão 2 tháng rồi, từ nay hoàn toàn Độc lập, Tự do. Chưa chắc đa ! Cần xét lại. Đến đây, tôi phải ngưng, vì nếu nói ra thì Bề trên tui rầy : "*Anh có hay ho chi mà dám vạch đường cho hư chạy*" Cám ơn những lời chúc của anh Mộng, và ... Sayonara !

Tr. Nguyễn-Thanh-Viêm (Úc-châu)

Thư Anh viết, đã đem lại cả bầu trời Úc-châu, nhất là những Anh Chị đã tham-dự Thăng Tiến 5 ở Sydney năm nọ. Còn nhớ mãi những món ăn thịnh soạn của Cô Trâm (Nàng Dâu Quí của Từ-đường họ Nguyễn ở Hội-An), bây giờ nhắc đến lại thấy ... thêm !

Những đoạn thư Anh Viêm cho Ngựa tui đi tàu bay (dù là thiệt đi nữa) cũng thấy "ngộp" quá. Rất cám ơn Anh đã gọi lại hình ảnh những cô gái Canadienne săn sóc cho Ngựa "lại sức" trong thời gian nằm bệnh viện.

Nhớ lại 2 câu thơ anh Viêm tặng Ngựa năm xưa :

Ngựa Chịu khó, đôi khi khó chịu (Đúng)

Nhưng đường trường biết sức ngựa phi (Anh Viêm ơi, thời oanh liệt nay còn đâu ... !)

Phản tái bút, anh ghi (rất nhỏ) : *Bề trên của anh có hờn đối những tà áo trắng của bệnh viện săn sóc Anh như chị Vịt nước giận anh Lâm Tô-Bông không ?* Xin thưa : May là không. và có nếu có thì sợ chi, cứ lật Tự-diễn của anh L.T.B. ra mà đáp : Vy ơi, Em yên tâm, trong túi áo bên trái của anh có cuốn Đường Thành Công của Cụ BiPi rồi, Anh đã học thuộc lòng . Em ơi, một trăm phần trăm ! Anh còn khen cái sự *Nhiệt tâm* và *cho ánh trăng vàng chiếu sáng tuổi hoàng hôn* , nhưng anh Viêm ơi, chị Trâm ơi, nhiệt tâm mà chi, ánh trăng vàng mà chi, nếu chúng ta không có "*Một Tấm Lòng*".

Phải không Anh Chị Viêm ?

Tr. Huỳnh-Minh-Quang (Pháp).

Liên-lạc đã nhận được 50 Mỹ-kim của Cụ Nguyễn-Thành-Cung, do Anh chuyển, đã có thư riêng tin Cụ Cung biết, và cũng nhân đó, nhắc Cụ (hoặc điện thoại) nhờ Anh ghi lại tiểu-sử và đời sống Hướng-đạo mà Cụ đã trải qua để cho hậu-thế biết Cụ Hội-trưởng của chúng ta là ai. Cụ cũng đã có gửi vài hình ảnh. Cụ tuy đã lớn tuổi nhưng rất thiết tha với Phong-trào.

Anh có cho biết những kỷ-niệm với Tr. Trần-Trung-Ru, đã gặp Tr. Ru tại Hà-nội vào những năm 1948, 49, 50 và cùng đi dự cuộc Họp Bạn H.Đ. Pan Pacific Jamboree 1952-53, trong đó có các anh Vũ-Văn-Hoan, A. Trần-Điền, A. Trần-văn-Bích (Hải-phòng), A. Lê-quang-Giao (Đà-nẵng), A. Lê-Gia-Mô (Saigon).

Cám ơn Anh đã quá khen Liên-lạc, cũng nhờ L.L. mà anh biết được tin tức của Chị Quỳnh-Châu, nhận được thư chị Hồ-thị-Vẽ cho hay hiện ở Oklahoma.

Em đã xem bài báo "Le Parisien" do anh cất gửi cho, thật đáng lo ngại cho H.Đ. Âu-châu, khi chính-trị đã chen vào Phong-trào, đến nỗi phải ra Toà...Buồn thật ! Mong rằng anh chị em H.Đ. Việt-nam cố tránh được vết xe ấy. Mừng thấy nét chữ của Anh còn rất nhiều phong độ.

Tr. Trần-Thường (Toronto).

Được biết Anh đau mắt, vừa giải phẫu xong, nên dù L.L. có hay mấy đi nữa như anh mờ tả thì cũng nên xếp qua một bên, khi mờ đôi mắt an toàn rồi thì hấy tính.

Đọc tờ Thép Súng anh gửi, thấy phục anh em CQN Toronro vô cùng, CQN Montréal chưa làm được như vậy.

Kỳ báo nào LL cũng có gửi VN, trong đó có Anh Đội-trưởng của tui (A. ĐL), nhưng chắc khó nhận được. Nhân có người quen về, đã gửi tay một số nhờ trao lại. Hy vọng anh ĐL sẽ nhận được và làm phóng ảnh gửi di cho anh em đọc. Chúc Anh Thường chóng bình phục như xưa.

Tr. Lê-Đăng (Texas).

A, té ra do Sốc Nhiệt tình mà đàng ấy mới lộ diện. Kỳ diệu thật ! Mấy lâu nay im hơi lặng tiếng, "lặn sâu" nhưng nghe Sốc thổi còi Tạch tè, Tạch tè, Tạch tè, Tạch tè, là a-lê-hấp cầm lòng không đậu, nối lại vòng dây ngay. Mừng cho Phong-trào còn có những tấm lòng.

Trường đã kể : *đã hơn 14 năm rồi bỏ California và để lại một Thiếu-đoàn Ngô-Quyền cho các Tráng-sinh của LĐ Bạch-Đàng trông coi, thì chưa đầy một tháng đã phải*

giải tán ngưng sinh hoạt, làm cho em buồn và cảm thấy chán nản, nên đã lụi vào bóng tối và cố gắng quên đi quá khứ, nhưng vì là H.Đ. nên khi nhìn thấy các đơn vị H.Đ. nên không thể quên được, vì thế, anh mới có địa chỉ của em (qua Sốc Nhiệt Tình), và cũng vì thế nên em mới có cơ hội để được đọc báo Liên-lạc do Anh phụ trách, một tờ báo đầy đủ, rất là H.Đ. và quý hoá vô cùng..."

Trường Đặng rất thương mến, dù chưa hề quen biết, nhưng xem như ... đã quen nhau từ vạn thuở ! Như rứa mới là Hướng-đạo, H.Đ. đã ăn sâu vào trong máu anh em mình (chưa có thuốc nào trị nổi cả, trừ thuốc ...CS).

Cám ơn Trường đã gom củi lửa, mừng Trường đã nối lại vòng tay thân ái, rất hợp ý với nhà thơ Tuấn-Việt :

... Đáng yêu quá ! đó là đường Hướng-đạo
Đường đi lên, nhộn nhịp bước chân người
Hoa Bách-Hợp ướp tươi màu Hoài bảo
Hướng-đạo một ngày, Hướng đạo một Đời.

Tr. Đầu Tôm Nấu Với Ruột Bầu (Úc).

Không có anh nhắc thì em không biết bây giờ là mùa đông bên đó, anh cho hay cũng bởi vì thời tiết năm nay quá lạnh, dân Làng thì tuổi cũng khá cao nên bầu nhiệt huyết H.Đ. do đó cũng kém phần sinh khí. Anh còn viết thêm : *Riêng kể hèn Tiên-chỉ này thì "Hở môi ra cũng thẹn thùng, mà Để lòng thì phụ tấm lòng với ai"*.

.... Anh tự cho là ..., chỉ còn trông vào lớp hậu sinh, hoặc nói cụ thể hơn là chỉ biết trông cậy vào chú Mổ Làng trong việc điều hành Hương-sự, và bắt chước bốn câu thơ của Lamartine :

... Je vois mes rapides années
S'accumuler derrière moi,
Comme le chêne autour de soi
Voit tomber ses feuilles fanées.

Anh Hội ơi, Anh nói vậy thì em biết vậy, em đâu dám nài ép mà anh nói "phụ lòng". Anh còn sức mạnh mà thư từ với L.L. là quý hoá lắm rồi, ở vào cái tuổi Bát Tuần của Anh, còn ngồi nghe nga với anh chị em Trường-niên trong những buổi họp thì còn chi vui hơn.

Có mấy câu của Thâm Tâm, trong bài Tống Biệt Hành :

Đưa người, ta không đưa qua sông,
Sao có tiếng sóng ở trong lòng ?
Bóng chiều, không thắm, không vàng vọt,
Sao đây hoàng hôn trong mắt trong !

Nhưng Cụ Phan-Khôi đã đánh thức anh em mình dậy với :

Nắng chiều tuy có đẹp
Tiếc tài gần chạng vạng

Mặc dù gần chạng vạng
Nắng được thì cứ nắng.

Anh Hội của em ơi, trong 4 câu đó, em thích nhất là câu cuối : *Nắng được thì cứ Nắng* . và ý của Anh thì sao !

Tr. Đình Xuân-Phúc (Costa Mesa).

Lâu quá mới nhận được thư Anh, kể từ khi rời Trại TT5 ở Sydney. Có dạo nghe quả tim của Anh trực trực, nhưng sau đó biết là Anh đã bình phục. Hú vía ! Còn phần Ngựa tui thì cũng bị "xe còi hự" chở đi, nhờ các Tiên nữ Gia-nã-dại săn sóc chu đáo tận tình nên sau 9 ngày đêm, quả tim của Ngựa tui mát như xưa, khi ra về còn ca : "Anh không chết đâu em, Tim Anh vừa mới mổ đêm kia"

Cám ơn củi lửa của Cụ Hồ, tuy già rồi vẫn còn nhỏ mua vé vào cửa, chả bù với một số người tuy không phải là Hồ như Cụ, nhưng lãng trí, muốn ... Xem Cọp hoài !

Cụ Đạo-trưởng Kiếm Hồ vẫn đi bộ và tập thể dục đều đặn, còn sung sức lắm, riêng Ông Năm Thiết thì sức khoẻ tạm ổn, vẫn tự nhận là kẻ kéo chuông Nhà Thờ như xưa.

Thân mến chúc Cụ Hồ sống lâu 99 tuổi và Cụ dám hẹn với tui năm 2002 qua Houston dự Thăng Tiến 7 không ?

Tr. Quỳnh-Loan (Pháp).

.... Loan nhắc đến Thoại của thời 1950-52 ở Đoàn Chi-lăng ở Huế, với những cảm tình và những nét "tếu" mà QL còn nhớ, nay thấy xuất hiện lại trên tờ L.L.. Đọc xong, mình mừng quá, té ra mình vẫn chưa chịu già, dù tóc đã bạc, như 2 câu thơ của Hồ Dzếnh :

Mái tóc Đời ta, dù đã bạc,

Nhưng Lòng thanh thản mãi không thôi !

Cám ơn đã lo cho sức khoẻ của Ngựa. Không Rãag Mô ! Tui nhận là có vô ý sai khi ghi chú tên một số Trường trong tấm hình mà Loan đã nói. Tháng trước có đến thăm anh Q. Hoè, nhân dịp đến Montréal chuyện trò vui vẻ, có trao một số tài liệu về HĐ Canada theo lời yêu cầu, và mấy số báo L.L. gần nhất. Q. Hoè rất lạc quan, Đã nhận được củi lửa chở đến từ Toulouse. Chúc nhiều sức khoẻ.

Tr. Lê-Phi (đang ngao du ở Montpellier).

Đọc thư Anh thấy vui vui. Nghe anh nói đang lập Hội "Kétônô (kệ tổ nó), có nhiều người đang xin gia nhập. Anh qua Montpellier để dự Hội-nghị nói tiếng Pháp chống ung-thư, rồi qua Nice họp về chăm cứu rồi qua

Belgique cũng họp về chăm cứu, đi đây đi đó chỉ có mấy gói kim (thay passe-port và vé máy bay). sướng thật ! Trước khi đi, có ghé thăm chị Trần-trung-Du, Theo anh kể thì "Chị nay đã bớt buồn, nhẹ nhõm, chờ đi với anh ấy (còn lâu !). Anh Du có Phước về HĐ. Trước đó, anh thực hiện được một ngày sống rất HĐ, tổ-chức kỷ niệm 50 năm Tráng đoàn Bạch Đằng tại một hòn đảo và thoả thích với gần 300 anh chị em vui chơi lửa trại, hát chơi trong đồng phục HĐ rồi chết đi các em lại đồng phục HĐ đứng gác linh cửu , đưa đám cũng mặc đồ HĐ."

Anh Q.Hoè có qua Canada và có gặp nói chuyện HĐ với Ngựa, còn rất yêu đời và "mê" HĐ như Cụ Trâu Siêng năng ngày xưa vậy.

Tiếc là Anh Phi đi xa chưa về, L.L. dù có gửi cũng chưa chắc nhận được, đành trao tin qua điện thư vậy.

Tr. Nguyễn-Đức-Dziên (Seattle).

Đã nhận hai bài "*Như có ai đó cùng ta*" và bài "*Đoàn binh con Mẹ*" do Dziên gửi cho Liên-lạc. Hai bài đó có giá trị về một số phương-diện khác, nếu gửi bài cho L.L. thì xin hãy nói gì có "liên quan đến Hướng-đạo" thì mới thích hợp với chủ-trương của L.L.

Cám ơn Dziên đã khen "thấy hình Anh vẫn tươi rói", nhưng anh Thoại có lời khuyên Dziên *Cần Phải Lạc-Quan* chứ đừng quá sâu thâm như đã viết trong ... Như có ai đó cùng ta ! Chúc sức khoẻ sớm bình phục.

Tr. Trâu Hiền (Ottawa).

Rất tiếc làm bận lòng Trường đã gửi thư "*tỏ vẻ chán chường*" trong phần trả lời trong L.L. số 35 khi đọc đến :

..... Gần nhau trong gang tấc

Mà như xa cách muôn trùng

Đâu bóng trăng vàng đâu cố nhân ...

Chắc Đào Huỳnh-trưởng vẫn còn nhớ đã rất nhiều lần Liên lạc có thưa rằng : Xin đọc L.L. với lòng bao dung rộng lượng, chín bỏ làm mười, dù là "trái ấu" cũng cho là "tròn", vì với sự cảm thông thì những chữ trong 3 câu thơ ngắn ghi trên, nếu đem đọc ngược, thì nó sẽ là :

..... Cố nhân đâu, bóng trăng vàng đâu

Dù xa cách muôn trùng

Mà như gần nhau trong gang tấc .....

Lòng đã tỏ, ước mong rằng đã giải toả được phần nào sự ám ức của bạc Đàn Anh. Đã có thư riêng tạ-tình.

Tr. Hồ-Văn-Chánh (LĐ Bách-Việt- Úc).

Đọc bức thư tuy ngắn nhưng rất “để thương” củaavi LDT Bách-Việt, trong lòng Ngựa này thấy vui vui, nhớ lại những ngày cùng sinh hoạt ở Sydney năm nọ (TT5).

Chánh viết : “ Cám ơn Trường rất nhiều, vì còn nghĩ đến tụi em gửi L.L. đều đều cho đọc - mà không cần điều kiện gì hết - Tụi em áy náy vô cùng”

Trường Chánh ơi, đừng có áy náy chi hết, cứ lo phát triển LĐ. cho mạnh, hướng-dẫn các em sinh hoạt đều, ngoan giỏi, **đó là trả cái nợ Áy Náy** rồi đó.

Chánh còn khuyên L.L. ‘nên dùng e-mail cho nhanh chóng, em nghĩ các Trường trẻ họ không viết thư bằng giấy nhiều đâu, vô tình mình để họ xa cách với các Trường lớn’ . Lời gợi ý của đảng áy rất đúng, nhưng (chữ NHƯNG này dễ ghét lắm), Chánh ơi ! Chánh trả lời cho anh Thoại biết : **E-mail có đính kèm \$ Tem và \$ In được không ?** Nếu là được thì mình xài từ khuya rồi.

Tr. Trường-Lac-Phiêu (Hà-mã H.H.Sydney)

Nhận thư của Hà-Mã, gần như định kỳ, lần này không có tin và hình ảnh như những lần trước, nhưng anh Thoại đã đọc “**Giữa hai hàng chữ**” mà Hà Mã muốn bộc lộ tâm tình, rất cảm thông :

.... Thư Em quen viết không dài,

Xin Anh tìm hiểu những lời giữa câu.

Trong mấy số Liên-lạc gần đây, có bài nhắc lại và những hình ảnh những Huynh-trưởng Tiền bối, gợi lại những kỷ niệm xa xưa - như Hà-Mã nói - là không bao giờ quên được. Tr. Trường-văn-Thanh cũng có gửi cho L.L. một số hình ảnh, sẽ lần lượt sử dụng vào những bài thích hợp.

Cúi lửa của Hà-Mã gửi đã chất vào kho, để Thủ-quỹ trao cho Ông Bưu-diện và Nhà In của L.L.

Tr. Phạm Tho-Lâm (Houston).

Đúng là Bạn của Trích Lùng Trời, cũng “rất vui mừng, đọc hết từ đầu đến cuối, đọc đi đọc lại không biết chán. Bao kỷ niệm thời hoa niên xa xưa tưởng chừng đã nguội lạnh trong lớp bụi thời gian đã chợt hiện về trong tâm trí từng nét và từng nét...”

Đọc câu cuối thư, thấy thoáng một chút buồn, với “tuy

tinh thần HĐ xa xưa chưa suy giảm, nhưng không dám một lời hứa hẹn tái tham gia..., và xin góp chút củi cho ngọn lửa thêm hồng...”

Liên lạc xin cảm ơn tấm lòng và lời khen, còn việc **Tái Tham Gia** lại hay không, đó là do tiếng còi réo rắt của ... Trích L.T. lên cao hay xuống thấp đó.

Tr. Nguyễn-Đức-Phúc (Cu Phúc Ottawa).

Đến tư-dinh của Cụ Trường Xóm, thấy Hạnh phúc quá, có Cụ Bà tươi trẻ, có cây cảnh, có vườn hoa lá,tiếc là hôm ấy không có thì giờ trở lại cùng với anh Cáo Đỏ Mặt để bồi dưỡng thêm tô phở nóng, và Cụ chỗ có quên những câu hỏi của L.L. đấy nhá !Vì những gì L.L. cần hỏi Cụ sẽ rất cần cho hậu thế sau này, những kỷ niệm, những chuyện vui buồn của thời sinh hoạt với Phong-trào : ....

Những gì đã qua, đã qua,

thì chẳng bao giờ trở lại.

Những gì đã nằm ở lại,

thì chẳng bao giờ trôi qua !

Hôm ấy về sớm, không bị Bè trên rầy, lại còn bày dặt ra bên xe đón, rất tình tự : **Tình em như trái đất này,**

Dẫu trăm năm vẫn như ngày ban sơ ...

Thấy tuyệt chưa ? Thưa Cụ Trường Xóm ?

Sau hết, xin cảm ơn mấy “con cò” Cụ gửi trong bao thư.

Tr.Quỳnh.Hoè (Vườn Tân tâm - Đông Hải).

Trong thư anh viết, có đoạn “Trong những điều nói chuyện với Anh, nếu tôi có phát biểu điều chi làm anh Thoại không được vui lòng thì xin anh bỏ qua cho” và một đoạn khác “... dù rằng trước đây tôi chưa hề được sinh hoạt với Anh, vì biết ngày xưa ấy Anh đã từng sinh hoạt với Ba tôi” thêm vào một nhận xét : Thấy cách sinh hoạt của anh em HĐ mình ở bên này có nhiều điều mới và khác, đó là lẽ tự nhiên, vì có 1.000 cách chơi HĐ phải không Anh Thoại ? và sau cùng là Một trong những điều tâm đắc nhất của tôi đối với anh Thoại là cũng mê làm báo HĐ như nhau, và làm kiểu **Độc Diễn** là chính. Anh thì báo Liên-lạc, còn tôi thì Sắp Sẵn...”

Trường Hoè ơi, những gì đáng nói, tôi đã nói ra trong gần 2 giờ trao đổi, không có gì anh phải băn khoăn bận tâm cả, mình là HĐ cả mà ! Điều quan trọng nhất là tôi nhận thấy nói Anh nhiều điểm khác với anh em HĐ bên này và cũng không giống với HĐ thời kỳ chúng tôi còn sinh hoạt bên nhà. Dù sao, trong tình HĐ, rất mong Anh “Giữ Vững”(đúng nghĩa của nó) và đạt mọi ước nguyện.

Tr. Mai-Quốc-Tuấn (Pháp)

Đúng một phần nào như Tuấn nói với Huệ: “Anh Thoại mà không đi trại thì chắc anh đau nhiều lắm” Thật ra đau nhiều cũng không đúng, nhưng đi không được thì buồn tàn canh, buồn lắm. Cử ngời nhà, nhìn lịch mà nói một mình: Giờ này là lúc nhập trại, qua buổi sớm khác: lúc này là lúc chào Cờ khai mạc Trại, buổi tối nọ: Cơm nước xong rồi bây giờ là Đại-Hội-Đồng đây v.v... Đến chiều chủ nhật 30-7, mở máy đánh e-mail đi hỏi tin tức khắp nơi kết quả Đại-Hội ra sao? Sáng thứ hai tiếp đó đã có 3 nơi cho biết tin, nhẹ cả người (nhưng cũng tội nghiệp: nặng cho người khác!). Thời-gian này, chắc Tuấn bận rộn lắm, nhất là những biên-bản, v.v.. **Đoạn trường ai có qua cầu mới hay.** Có chi vui lạ (ngoài lẽ) cho anh Thoại biết với. Tuấn đi một mình hay có Huệ tháp tùng? Chúc “đôi trẻ” vui khỏe trong những ngày tháng còn lại của mùa hè.

Tr. Trần-Anh-Tuấn (Oakland).

Tôi biết Trường bận rộn lắm, nhất là lo lắng cho Giai-phẩm “Phong trào HDVN” được đầy đủ và đẹp. Được biết tánh Trường rất chu đáo, chắc phải tốn khá nhiều tiền bạc, chưa kể công sức và thời-gian Trường đã bỏ ra cho Giai-phẩm. Phần Tr. Mai-Liệu và tôi chỉ cung cấp phần nào tư-liệu cũng như một số hình ảnh. Nhân đây, những ai được đọc Giai-phẩm “Kỷ-niệm 70 năm HDVN” thì xin biết cho rằng: đó là công-trình đặc-biệt của Tr. Trần-Anh-Tuấn. dù tên tôi được vinh dự ghi là “đồng tác giả” của Giai-phẩm. Trại Hợp Bạn xong, Trường lại còn lo gửi đi cho một số thân-hữu, tốn biết bao tiền bưu-phi. Tôi xin được san sẻ phần nào chi phí ấy. Đó là tình thật giữa anh em mình. Điều tốt nhất của kỳ in công phu này, Trường đã có bản “master” trong máy, sau này có dịp in lại thì tha hồ mà sửa sang, thêm bớt. Chúc Trường và Bè trên của Trường tận hưởng những tháng ngày của mùa hè còn lại thật thoải mái.

Tr. Xuân-Lan (Philadelphia).

Vắng tin khá lâu, nay nhận thư mới biết tin Chị đi tránh lạnh của Vùng Philadelphia.

Cũng như Chị, kỳ Trại San Jose này vợ chồng Ngựa không qua dự Trại được, vì sau vụ “thông tin” tháng Février vừa qua, bác sĩ tim khuyên nên

tình dưỡng. Đành chịu, và tham dự trại theo lối “hàm thụ” vậy. Chúc Chị sức khỏe được thật tốt.

Tr. Nguyễn-Xuân-Linh (Calgary)

Những ngày ở Calgary thật vui, nhất là ngày cùng anh ngao du “Stampede”. Tôi rất vui mừng thấy Tr. Dũng đã sắp sửa “tái xuất giang hồ”. Với tài ba của Tr. Dũng, một vị Liên-doàn-Trưởng tiên khởi của Calgary mà tôi được biết từ lúc ấy, thêm vào đó, nay lại có mấy Trường mới (dưới trưởng của Tr. Dũng) rất muốn sinh hoạt lại: đó là niềm vui lớn lao nhất của chuyến đi này của tôi, mà một số anh em thường tình đặt cho tôi là “kẻ đi hâm nóng Phong-trào”.

Tôi không bao giờ quên được anh Trưởng Xóm Phan-Thu, tóc bạc như cước, nói năng diêm dạm, rất quảng-giao với mọi người, riêng về tánh tình thì tôi rất quý trọng anh Thu. Tôi còn chờ anh Thu gửi cho mấy tấm hình.

Sau hết, chú Quỳnh vẫn luôn luôn thiết tha với Liên-doàn, vẫn cầm cờ và thổi còi tập hợp, kỳ này có thêm Tr. Dũng “thêm sức” mong rằng L.Đ của chúng ta sẽ bớt èo-ợt và sung sức hơn trước.

Riêng anh Linh (hay Chú Linh) cũng vậy, tôi nhớ còn nợ anh “bài giới thiệu”, tôi sẽ gửi anh Linh trước cuối tháng 8 này. Sau khi tôi đi rồi, hai khách phương xa đến, chắc là có nhiều chuyện mới lạ vui lắm. Tiếc là không gặp!

Tr. Sóc Kinh Bắc (Ca-li)

Mừng Cụ Sóc đã nổi lại liên-lạc, kèm theo thuốc “Cài lão hoàn đồng” (GH3) để bồi dưỡng cho Ngựa phi được đường xa. Nhưng với bệnh tim, Ngựa cần thận trọng, phải tham khảo ý-kiến Cardiologue của Ngựa cho chắc ăn trước khi dùng, kéo tưởng bỏ như Niagara xài tuổi hột sen thì có ngày tiêu tùng là cái chắc.

Trong thư Trường nói Trường đã dùng rồi, trẻ lại 10 tuổi, sống quá nhi, đến đây, Ngựa lật bàn tay mình ra xem lại chi tay và nhìn lên trần nhà mà nghĩ thầm: nếu mình trẻ lui 10 tuổi (như Cụ Sóc nói) thì mình sẽ làm chi hè! !

Tay tôi đây xin xem đường quá khứ,

Khúc nào buồn, cứ bỏ bớt cho vui.

Cám ơn lòng thương mến của Sóc đối với Ngựa và đã không quên châm củi lửa cho Liên-lạc.

Tr. Đam-Phượng (N.J.).

Cám ơn Trường, mặc dù sắp đi công-tác tận Israel mà cũng cố gắng gửi cho Liên-lạc nững tấm hình theo lối

yêu cầu, lại còn chở một xe củi thật đầy cho L.L. dót dài dài. Trường than : *Số còn phải kéo cày nên vẫn phải chạy loanh quanh suốt năm...* Đây, hỏi thiệt Trường có phải tuổi Ngọ không ? sao mà chạy quanh hoài ? Bà Ngoại-trưởng Hoa-kỳ Madeleine Albright cũng chạy quanh hoài, chắc cũng là tuổi Ngọ, có sao Thiên-mã như Trường. Tài năng của Trường ai cũng biết, cả Cụ Trần-Vân-Thao 94 tuổi ở tận Vermont cũng biết (Xin xem mục Thư Bạn, số này, phần Tr. Trần-Vân-Thao thì thấy), Cô Năm Xóm Chuối ở Merkel cũng biết. Chính cô Năm mách và giúp Ngựa mở chìa khoá tủ của Trường mà nhận tin và hình ảnh để đăng trong L.L. số này đó. Cái Cô Năm này lạ lắm, chuyện chi mô của ai cũng biết, nói là làm liền : *Con gái mà như bộ dạng trai !*

Khi nào thông thả, nhớ viết cho L.L. như đã ... hứa nhé.

Tr. Trần-Đình-Thiên (Philippines).

Thế theo lời yêu cầu của Trường, kể từ nay Liên-lạc sẽ gửi đến Làng V.N., qua địa chỉ Trường đã cho biết.

Tr. Mai-Xuân-Tý đã qua đời hơn 5 năm rồi nên Trường ít thấy chuyện cười của T. Tý trên các báo H.Đ. Đã có lần, có nhờ Chị Tý sưu tầm lại những chuyện củ của anh Tý viết, nhưng đang trong vòng tìm kiếm. Người con trai út của Tr. Tý hiện là Thủ-quỹ của Liên-lạc (dưới tên là MXTý (Con). Năm ngoái, có lần vào nghĩa trang Côte des neiges thăm mộ Tr. Tý, thấy buồn man mác, khi hỏi tường những kỳ sinh hoạt có nhau (TT1, TT2, TT3) :

Lều sương cỏ khuất mộ phần,

Cổ-nhân nay đã hoá thành cổ-nhân !

Cho gửi lời thăm anh chị em Hướng-đạo trong Làng V.N.

Tr. Hồ Rung Răng (Montréal).

Đọc bài thơ "Lệ" của Anh khóc hiền thê, anh em ai cũng "thấm thía" tấm lòng đối với người Bạn Đời đã chung sống với nhau Sáu Mươi Hai năm, Ôi ! tình nghĩa vợ chồng gìn giữ lâu dài như rượu quý càng ngày càng ngon hơn theo thời gian. Em còn nhớ hôm đến Nhà Quàng để chào vĩnh biệt Chị, thấy Anh ngồi đôi mắt nhìn xa xăm với lòng buồn vơi vơi, nhớ lại mấy câu thơ (quen tên tác giả, ai biết xin nhắc lại giùm) :

Mai này tới phút chia đôi,

Hai ta ai sẽ là người tiễn nhau

Xót mình đã lắm thương đau,

Tôi xin làm kẻ ... đi sau tiễn mình ! ❀

LỆ !

Tiến biệt Hiền-thê *Phạm Cẩm-Nhung*
tạ thế ngày 9 tháng 3 năm Canh-Thìn tại
Montréal, hưởng thọ 80 tuổi.

***

Một người thiếu vắng, tất cả đều hoang lạnh.
(Un être voua manque, tout est dépeuplé)

Giọt lệ đau thương tiễn biệt Bà !
"Sáu hai năm" nghĩa vẹn tình hoa
Sao đời vật đổi đong chung gánh
Danh dự thanh cao vững đến già
Con cháu nên người cùng nhuận đức
Hương linh cầu nguyện ngự sen toà
Thân bằng quí hữu chia buồn viếng
Số sót điều chi lượng thứ tha.

Hồ Rung Răng

Vô Văn Hôn

Cựu Bầy Trường Châu Hậu-Giang (thập-niên 30)

PHÂN ƯU

*****

Được tin buồn : Thân-Mẫu Tr. Lê-Thông-Kinh

là Cụ Bà : *Anna Nguyễn-Thị-Sơi*

đã thất lạc ngày mùng 5 tháng 8 năm 2000 tại
Saigon, Việt-Nam, hưởng thọ 80 tuổi.

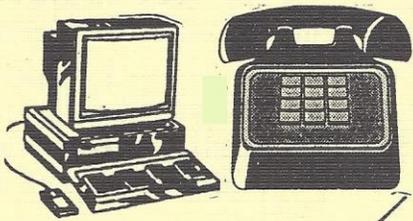
Anh Chị Em Hướng-đạo Trường-niên Xóm
Charlotte xin thành thật chia buồn cùng Tr. Lê-
Thông-Kinh và Tang-quyển.

Nguyễn Cầu Linh hờn Ana sớm về
nước Thiên Đàng hưởng Nhạn Chứa.

Xóm H.Đ. Trường-Niên Charlotte

Ban Phụ-trách Liên-Lạc

Đồng thành kính phân ưu

NHẮN TIN

1. Tr. Nguyễn-Tăng-Bình (Dallas).

Đã nhận được thư, sao mà quá vất vả. Đọc Liên-lạc đã 2 năm rồi, giới thiệu thêm Bạn Đọc HĐ mới, chắc là "khoái" nên mới quảng bá. Anh em trong Ban phụ-trách nhìn nét chữ, cách viết nghĩ rằng : Trường này mà viết bài cho L.L. thì số dách !

1. Tr. Nguyễn-Hữu-Phúc (San Jose)

Qua thư Trường, Mừng là Trường đã thành công đưa các cháu đến đỗ đạt thành danh (dù đã trải qua nghịch cảnh), Trường cho hay là thật sự là người may mắn do sự tháo vát, dùng luật và trò chơi HĐ áp dụng vào cuộc đời. Chắc Trường đã trở lại S.J. khi đọc mấy giòng này và cuộc Tây-du chắc vui lắm.

3. Tr. Nguyễn-Khải (MD)

Những hình ảnh của Tr. T.V.T. đang trong số này, phần lớn nhờ Đạm-Phương và Trường gửi. Đạm-phương có nói chuyện điện thoại với tôi để gửi những tấm hình (original), tôi khuyên đừng làm như vậy, nhờ Bưu-điện làm mất thì tiếc lắm, vì đó là những thứ "gia bảo", chỉ nên in serox thật rõ với máy tốt, vì khi L.L. in ra thì phải làm cliché lại đôi khi còn cắt xén cho vừa khung bài, sẽ làm hỏng bản original. Sẽ xin hoàn lại hình sau khi đã làm chiché xong.

4. Tr. Gấu Tân Tuy (PDX.USA).

Tất cả những yêu cầu, rồi "tái yêu cầu", dù đang thời kỳ dưỡng bệnh, Ngựa này cũng ráng thanh toán trong phạm vi có được, vì quá thương đàng ấy đã bao năm lăn lóc với Khai rồi Phá, đơn thương độc mã, mà làm "đẹp" và "hay" mới đáng nể chứ ! Vì kỹ-thuật của anh Thoại chưa cao cường, nên một số hình ảnh không "scan" được. Thấy đàng ấy "dạn lui dạn tới" chớ có đăng thư trên L.L. , nhưng, nhưng có một giòng (một giòng thôi nhé) nên đăng cho thiên hạ san sẻ cái lo của Gấu Tân tuy, đó là : " ... Khai phá cần

bài ghê lắm, đã có mời rất nhiều ... nhưng rất hiếm ai gửi. Chẳng lẽ K.P. đóng cửa đẹp tiệm về vườn ! "

Hỡi những độc giả của Khai Phá ! hãy nghe lời than thở của Kha-trưởng, Chủ-nhiệm, Chủ bút, Tùy-phái kiêm luôn ca-sĩ (vọng-cổ) Hãy lắng tai nghe câu mùi mẫn ai oán nói trên, để mau mau đáp lại lời nỉ non tha thiết của Chú em tôi để còn có K.P. mà đọc. Thiện tai !

4. Tr. Vương Cát-Hanh (Houston).

Buồn năm phút ! lật phong bì ra, chỉ thấy đóng cùi và mấy giòng, không hoa lá cành như những năm về trước, có chi buồn lòng L.L. không ?

... Người ta giận hoặc thờ ơ chẳng biết ! (XD).

5. Tr. Dương-Văn-Hoá (Toronto).

Đọc xong cuốn "Lên Đường" do anh cho mượn, tôi thấy "cái tình" của các Trường ngày xưa đối xử với nhau sao mà chung thủy và tin tưởng vào nhau như vậy, đọc xong, suy ngẫm và tiếc cho một thời đã qua mà không bao giờ trở lại !

Tôi đã làm phóng ảnh 2 bài hát mà tôi đã biết, thường hay hát vào những năm 1940-45, đó là bài "Hận mấy muôn đời" và bài "Hai mươi năm nay..." , có dịp thuận tiện, tôi sẽ đưa vào L.L. cho những Trường kỳ cựu nhớ lại một thời xa xưa. Cảm ơn Anh và xin có thư riêng gửi Anh.

6. Tr. Vũ-Thanh-Thông (Ca-li).

Đã lâu, rất lâu rồi, nay mới nhận được Trường chiếu có đến L.L. Tr. Cung-Giũ-Nguyên là một Trường kỳ-cựu, một học giả uyên bác, và là một Trại-trưởng HĐVN tài ba. Liên-lạc kỳ này có đăng bài mừng Đại-Thọ Tr. Nguyễn, hình Tr. Nguyễn. Riêng bài : GIÁO-SƯ CUNG-GIỮ-NGUYEN, Một Nhà Trí-thức Huế Đáng Kính'. Anh em trong BPT sau khi thảo luận thì không thể đăng vào L.L. được, dù là một bài rất có giá trị, bởi 3 lý do :

1. Bài quá dài, mà thể lệ của L.L., chỉ có thể đăng bài tối đa là 2 trang, nếu có nhiều hình ảnh thì tối đa cũng chỉ 4 trang mà thôi. Bài này dài đến 17 trang !
2. Có đề cập đến Hướng-đạo, nhưng quá ít, so với nội dung toàn bài, vả lại thiếu hình ảnh thích hợp. Nếu cơ duyên thuận lợi (có nhiều người viết và có hình ảnh đầy đủ) thì L.L. sẽ làm một số đặc biệt về Tr. CGN, cũng như đã làm với một số Trường khác.
3. Đây là bài của một tác giả (không phải HĐ) đăng trong Tuyển tập Nhớ Huế, số Xuân 1999. Nếu đăng thì phải có sự đồng ý của tác giả hoặc của Toà Soạn của Tuyển Tập. Nếu cứ đăng ngang xương thì dám ... vác chiếu ra Toà như chơi !

Anh em trong BPT gửi lời chúc Trường nhiều sức khoẻ. ✨